

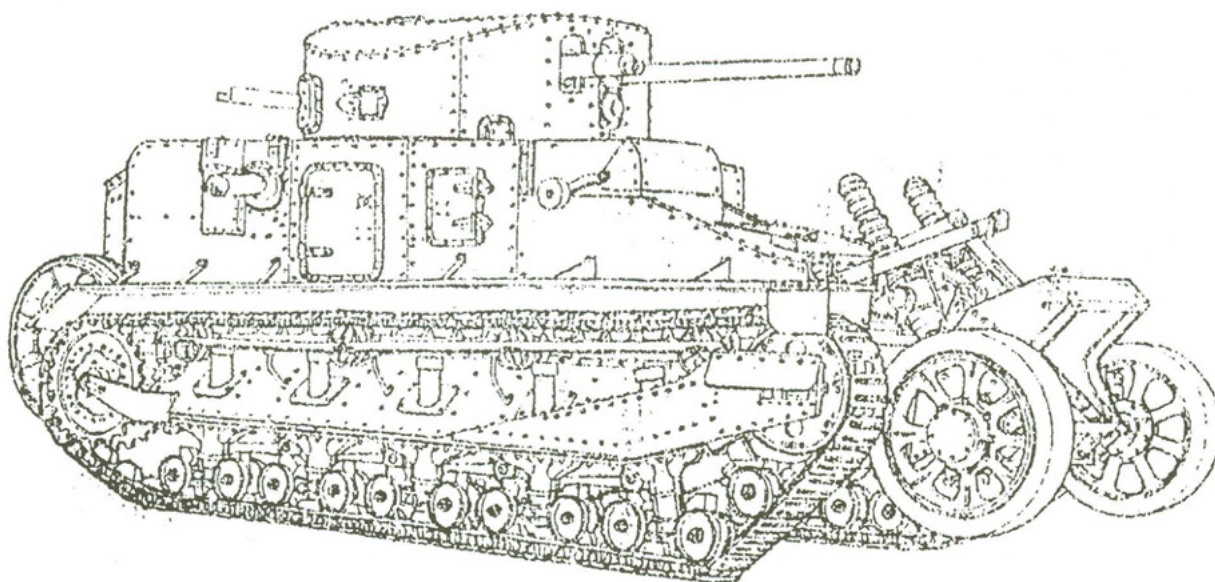
DE TANK

tweemaandelijks orgaan, TWENOT

DUTCH ARMOUR ASSOCIATION

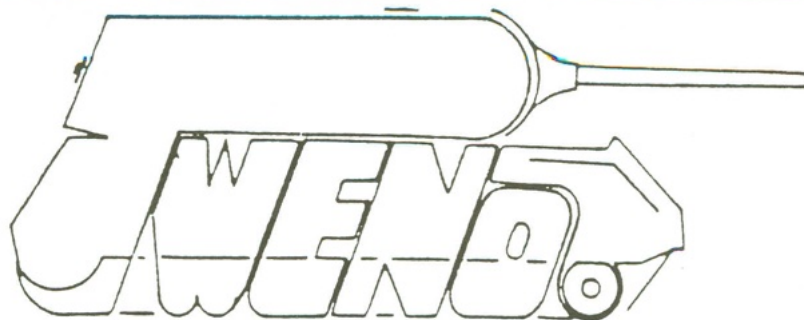
postbus 357 - 8000 AJ ZWOLLE

THE NETHERLANDS

Vickers Medium Tank MK 1, Wheel-and-Track.

NUMMER **111** DECEMBER 1994

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van TWENOT, de "Tweede Nederlandse Organisatie van Tankhobbyisten"

BESTUUR:

Voorzitter : John Janse
Vice-voorzitter : Joop v.d Weerden
Secretaris : Johan Groen
Penningmeester : Kees Blijleven
Externe contacten : Jan Frankema
Speciale activiteiten : Marc Tempels

REGIOCOÖRDINATOREN:

Noord-west Nederland:

Jan van Veen, Haarlem,

Noord-oost Nederland:

Theo de Haan, Sneek,

Midden Nederland :

Arne Poirot, Zwolle,

Zuid-west Nederland :

Rob Plas, Halsteren,

Zuid-oost Nederland :

Gert Mons, Grave,

REDACTIE:

Jan van Veen

SECRETARIAAT:

LIDMAATSCHAP:

of

Postbus 357
8000 AJ ZWOLLE

t/m 18 jr f 20,=
> 18 jr f 25,=
buitenland f 35,=
per kalenderjaar.
Postbank 3026112
tnv. TWENOT, Heiloo

DE TANK is een tweemaandelijks uitgave van de vereniging TWENOT. Zij wordt aan alle leden gratis toegezonden. In de rubriek Vraag en Aanbod kunnen leden niet-commerciële advertenties plaatsen. Copy voor DE TANK moet uiterlijk de vijftiende van ieder oneven maand bij de redactie zijn.

HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVERNEMEN VAN ARTIKELEN EN/OF AFBEELDINGEN IS ZONDER SCHRIFTELIJKE TOESTEMMING VAN DE REDACTIE NIET TOEGESTAAN.

VERENIGINGSNIEUWS

Alweer de laatste TANK van 1994. Het jaar is omgevlogen. De stapel ongebouwde dozen is weer iets hoger dan een jaar geleden, maar gelukkig is het aantal gebouwde modellen ook weer toegenomen. Want het bouwen van modellen van militaire voertuigen, met alles wat daar bijkomt, blijft een boeiende hobby.

De hobby zit de laatste jaren gelukkig weer in de lift. Er verschijnen regelmatig nieuwe en heel interessante modellen, deels van de traditionele fabrikanten, maar ook uit Oost Europa. Een ontwikkeling die, wat ons betreft nog jaren mag doorgaan.

Met TWENOT ging het in het afgelopen jaar ook goed. Er was veel belangstelling voor de activiteiten die werden georganiseerd, de landelijke bijeenkomsten werden goed bezocht en, ook niet onbelangrijk, financieel hadden we een goed jaar.

Het ledenaantal blijft groeien. Weliswaar halen we waarschijnlijk net niet de vijfhonderd leden, maar voor 1995 moet dat er toch wel in-zitten.

Iedereen kan daar zijn steentje(s) aan bijdragen. Maak eens een praatje met je vaste modelbouwzaak en informeer eens of er niet een stapeltje TWENOT informatiebladen op de toonbank mag liggen. Dit is namelijk een prima manier om onder de aandacht te komen van mensen die in onze hobby zijn geïnteresseerd.

De informatiebladen zijn in onbeperkte aantallen via het secretariaat verkrijgbaar.

De verenigingsplannen voor 1995 beginnen alweer gestalte te krijgen. In de rubriek AGENDA staan de data vermeld van de landelijke bijeenkomsten. Evenals in de afgelopen jaren is aan elke bijeenkomst een modelbouwthema verbonden.

Dan zijn er ook verschillende plannen voor excursies. Erik-Jan Eskes kreeg positieve reacties op zijn voorstel een excursie te organiseren rond "de slag om Arnhem". In de volgende TANK komen daar nadere mededelingen over.

We zijn nog steeds bezig met een excursie naar Saumur. We hebben een paar maal een brief geschreven met daarin de vraag of en op welke manier zo'n excursie geregeld kan worden, maar tot op dit moment hebben we geen reactie ontvangen. We blijven het echter proberen en we hopen dat we het tweede of derde weekend van september 1995 met een bus vol naar Saumur kunnen gaan.

Zo lang we niets definitiefs van het museum hebben gehoord, kunnen we ook niets zeggen over de kosten. Het is natuurlijk wel duidelijk dat zo iets al gauw enkele honderden guldens per persoon gaat kosten en om deze lasten te spreiden kunt u via de vereniging sparen. Verschillende leden doen dit al en op dit moment staat er in de

boeken van TWENOT een bedrag van ca. f 2100,= "spaargeld voor Saumur". Als u ook op deze manier alvast een deel van de reissom bij elkaar wilt sparen, dan kunt u, éénmalig of bijvoorbeeld per maand, het door u gewenste bedrag overmaken op giro 3026112 t.n.v. TWENOT te Heiloo, onder vermelding van "Saumur". Zou de excursie niet doorgaan dan krijgt u uiteraard uw volledige inleg terug. We vergoeden geen rente.

In de rubriek "Verenigingsnieuws" past ook een terugblik op de laatste twee vergaderingen van 1994. Eind september was de laatste reguliere ledenvergadering met als belangrijkste onderdeel het modelbouwkampioenschap en eind oktober vierden we het inmiddels traditionele Vriendschapstreffen met onze Duitse IMM-vrienden. Beide gebeurtenissen waren succesvol. De inbreng op het modelbouwkampioenschap was verrassend goed, zowel kwalitatief als kwantitatief. Het hele bijzaaltje stond vol, met modellen en met leden die er van alles over wilde weten en bespreken.

De uiterst strenge en deskundige jurering leidde tot de volgende uitkomsten:

. grootschalige modellen,	2e prijs:	Arne Poirot met een YPR806
	1e prijs:	Nico Los met een K5 28 cm spoorwegkanon
. kleinschalige modellen	2e prijs:	Alfred van Netburg met een SdKfz.251/17d
	1e prijs:	Alfred van Netburg met een SdKfz.250 Neu mit PaK.5
. grootschalige diorama's	2e prijs:	R.P.Kok met een Panther tank + Kübelwagen
	1e prijs:	P. Oitman met een Panther tank + Kübelwagen
. kleinschalige diorama's	1e prijs:	de groep "Hartenstein" met het diorama rond de brug van Arnhem
. jeugd	2e prijs:	Ton Burger met een Centurion ARV
	1e prijs:	Alexander v.d. Wetering met een GMC CCKW352 met set nr.7
. Best of Show		Nico Los met zijn K5 28 cm spoorwegkanon.

De modelbouwwedstrijd tijdens het Vriendschapstreffen kende de volgende winnaars:

. grootschalige modellen	Nico Los (Twenot) met zijn K5 28 cm spoorwegkanon
. kleinschalige modellen	Th. Ochs (IMM) met een DAF M39 pantserwagen
. diorama's	Franck Hedelman (IMM) met een diorama "Fahrschulpanzer"
. figuren	T. Hoogmoed (Twenot) met een Vietnam-strijder
. Best of show	Ton van Rijnberk (Twenot) met zijn 120 mm diorama "Normandië 50 jaar geleden"

CONTRIBUTIE 1995

Op de omslag van deze TANK zat een enveloppe met daarin de acceptgiro voor de contributie voor 1995. Als u lid wilt blijven, betaal dan zo spoedig mogelijk. De eerste TANK van 1995 verschijnt begin februari en u krijgt hem alleen maar toegestuurd indien we op het moment van verzending uw contributie daadwerkelijk hebben ontvangen.

Ik stuur de niet-betalers daarna natuurlijk wel een vriendelijke herinneringsbrief, maar dat betekent toch vertraging, extra kosten en extra tijd; tijd die ik veel liever besteed aan het bouwen van modellen.

De contributie voor leden in het buitenland moest helaas tot f 35,= worden verhoogd vanwege het sterk gestegen portotarief. Het kost namelijk ruim twee gulden om een TANK naar het buitenland te verzenden.

Buitenlandse leden worden *dringend* verzocht te betalen d.m.v. contant geld, een eurocheque of een international money order. Op overboekingen uit het buitenland wordt namelijk f 6,50 kosten berekend.

Met vriendelijke groeten,

Kees Blijleven

VRAAG & AANBOD

Theo Naus, [redacted] schreef ons het volgende: "Via een correspondentie-vriend in de V.S. ontvang ik regelmatig diverse Amerikaanse club-bladen die op een hoog niveau publiceren. Zou het geen goed idee zijn daar contacten mee te leggen om zo, evenals dat in EUMES-verband gebeurt, elkaars bladen te leren kennen.

Zo sta ik op de mailing van de Washington Armor Club en misschien zijn er wel meer leden die Amerikaanse club-bladen krijgen. Daar moet iets mee te doen zijn! Een correspondentiekring bijvoorbeeld!"

Iemand die een goed idee heeft wordt meestal ook gevraagd het uit te voeren. Zo gaat het bij TWENOT ook en dus vroegen wij (de redactie) aan Theo of hij bereid was de organisatie van bijvoorbeeld zo'n correspondentiekring op zich te nemen.

Theo is bereid en derhalve kan iedereen die hier (liefst actief) medewerking aan wil verlenen of belangstelling voor heeft, zich met Theo in verbinding stellen.

Thomas Schmidt, [redacted], **Duitsland** biedt aan: bouwdozen Heller AMX13 + VTB, ESCI Leopard 2A3, Italeri M109, Nichimo Centurion Mk.10, Revell F-16 KLu. Elk DM 30,= + porto DM 15,= tegen vooruitbetaling.

Voorts video-opnames van manoeuvres van Nederlandse, Britse, Amerikaanse, Belgische en Duitse legeronderdelen (informatielijst DM 5,=) en actiefoto's van NATO landstrijdkrachten.

Rob Plas, [redacted] zoekt informatie over de SHERMAN Duplex Drive. Hij is vooral geïnteresseerd in de ophanging van het canvas scherm (steunen, etc.), de persluchtcilinders en de schroeven. Weet iemand er een te staan, nog voorzien van deze attributen? Dit in verband met het bouwen van de Resicast Sherman DD Mk.I

Ton Burger, [redacted] heeft een aantal bouwdozen te koop: Tamiya 1/35, 1x Schwimmwagen, f 6,50 en 2x Kübelwagen, f 6,50 en f 7,50; Aurora 1/48 Panther, f 15,=; Hasegawa 1/72 M3 LEE, f 6,=; Bandai 1/30 Jagdpanzer IV, f 20,= en Pz.Kpfw.IV/G, f 20,=; Monogram 1/32 StuG IV, f 17,50; Midori 1/40 Sd.Kfz.250/3 Greif, f 7,50; Nitto 1/35 Sd.Kfz.250/3 en Sd.Kfz.251/1, elk f 10,=; Imai 1/30 Type 61, f 15,=; Matchbox 1/76 Sd.Kfz.235 Puma, f 5,75; Airfix 1/32 Tiger I, f 20,= (allereerste uitgave!) en Sd.Kfz.250/3 Greif, f 17,50; Revell/Italeri 1/40 M48 bruggenlegger (uniek), bod boven f 100,=

Ton zoekt foto's en/of tekeningen van de Sherman bruggenlegger, vermoedelijk een Japans ontwerp van na WO2. (dus niet de ARK!)

C.J. Olsthoorn, [redacted] schrijft het volgende: "de volgende vraag houdt mij bezig: in de periode voorafgaand aan de tweede wereldoorlog droegen Franse tanks namen, althans, zo laten verscheidene foto's uit die tijd zien. Zover ik weet droegen Char B's namen van departementen en steden en Hotchkiss tanks namen als bijvoorbeeld Le Diable en L'Invulnerable. Is het mogelijk dat Renault 35 tanks eveneens stedennamen droegen? Zo zou er een de naam "Orleans" gedragen hebben en een andere "Cambrai". Kan iemand mij dit bevestigen, eventueel met een foto?. Uiteraard wil ik zo'n foto vergoeden".

Alexander v.d. Wetering, [redacted] zoekt tekeningen en verdere informatie over de volgende voertuigen: Diamond T takelwagen, Diamond T vrachtwagen, M29 Weasel en de M29C "Waterweasel".

P.A. van Iren, [redacted] zoekt 1) enkele bouwdozen, te weten de Priest M7 van Italeri, een Matilda Mk.II, een M3 Grant Mk.I en een M60A2 Medium Tank van Tamiya en, in schaal 1:48, de "S" tank en de Kanonejagdpanzer, eveneens van Yamiya; 2) Italeri catalogi van vóór 1979 en van 1980, 1981 en 1987; 3) adressen van ROCO Minitanks (1:87) verkooppunten.

R. de Groot, [redacted] is op zoek naar de nummers 1 t/m 24 van het blad Toen en Nu. Noem uw prijs!

In de winkel van onze **zustersvereniging I.P.M.S.** is een set decals verkrijgbaar voor voertuigen van de Koninklijke Landmacht. De set bevat o.a. tactische tekenens, LES, de zwarte balk met NL, oranje leeuwjes, vlaggetjes, het gele boompje, Koninklijke Marechaussee. Een heel bruikbare set voor de bouwers van voertuigen van KL:

Verkrijgbaar door f 15,- over te maken op giro 5131370 tnv. IPMS Verkooprekening, Prinsenkamp 52, Vroomshoop.

TWENOT heeft ook nog steeds decalvelletjes met Nederlandse tekens. Ze zijn goedkoper, maar er staat ook minder op: grote en kleine tactische tekens, oranje leeuwjes en baantjes rood, wit en blauw. Ze kosten f 1,50 per velletje + f 1,- verzendkosten per bestelling. Over te maken op giro 3026112 tnv. TWENOT te Heiloo.

Nico Los, [redacted] zoekt tekeningen van treinwagons met lucht-afweergeschut van Duitse makelij, tekeningen van pantserreinen en tekeningen van de "Dora". Hij beschikt reeds over Waffen-Arsenal S13, 142 en 147.

John Former, [redacted] zoekt een M25 "Dragon Wagon" tanktransport-combinatie.

Marcel Zwarts, [redacted] zoekt contact met mensen die in het bezit zijn van REVELL catalogi uit de jaren 1970 t/m 1976 en Tamiya catalogi van vóór 1976.

E. van de Venne, [redacted] is op zoek naar ongebouwde Duitse tanks van Tamiya in schaal 1:35. Het gaat o.a. om de Jagdpanther, Sturmgeschütz en Brumbär.

Wim Vink, [redacted] zoekt foto's, tekeningen, documentatie, etc. over de LOADER van de HAWK luchtafweerraket. De loader is een klein rupsvoertuig voor het laden/vervoeren van de HAWK raketten en wordt ook gebruikt door de Kon. Luchtmacht. E.e.a. is nodig voor de bouw van dit voertuig bij de HAWK batterij in schaal 1:32. De kosten worden natuurlijk vergoed.

Aan alle 87-ers!!

Met deze kreet bedoel ik al die Twenotters die in de schaal 1:87 werken. De kleintjes zogezegd, die volgens mij **wel** meetellen. Die grote lummels van 1:35 mogen dan wel denken dat zij de (militaire model-) wereld zullen veroveren (en dat gebeurt ook), maar de kleintjes laten zich niet insneeuwen.

Allereerst wil ik wat over mezelf vertellen. In ben zo'n 40 jaar geleden met plastic modelbouw begonnen. Ik bouwde alle militaire modellen waar ik de hand op kon leggen. Marineschepen, gevechtsvliegtuigen, tanks, zoals de M4 Sherman van Revell in 1:32, maar ook de M46, Stalin 3 en de Panther van Aurora in 1:48.

Ik was zo'n jaar of 16 toen ik op het model van het 280 mm atoomkanon stuitte. Dat ding kostte toen ongeveer 17 gulden. Ik had maar 3 gulden zakgeld, dus dat werd moeilijk. Financiële reserves had ik niet en sparen was een woord dat ik nog niet zo goed kende. Om een lang verhaal kort te maken, ik kon hem op afbetaling kopen en ik heb hem nu nog.

In de kleine schaal 1:76 kwamen eerst de Airfix modellen. De schaal is erg mooi en ik heb veel in deze schaal gebouwd. Ik stelde graag hele gevechtseenheden samen. Dat gaat bij 1:72/76 al aardig, maar de schaal 1:87 leent zich er nog veel beter voor. Ook in deze schaal is veel aanbod, met name van Roco Minitanks. Sinds 1961 verzamel en (ver)bouw ik al Minitanks. En in de loop der jaren zijn ze mooier en mooier geworden. En ook duurder en duurder.

De laatste jaren zijn er enkele merken in witmetaal en resin + metaal. Een probleem is echter dat verschillende merken in Nederland niet de verkrijgen zijn, waardoor het soms moeilijk is er aan te komen. In de Modell Fan staan regelmatig adverteerders die de mooiste modellen aanbieden. Dit geeft ook wel een positieve impuls, vooral als je dan de hand kunt leggen op zo'n zeldzaamheid.

Toen ik enkele jaren bezig was met die schaal, heb ik (bijna) alle modellen van een andere schaal weggedaan en me helemaal toegelegd op 1:87. Mijn bedoeling was grotere eenheden samen te stellen. Ik zag in gedachten al een divisie staan, maar, zoals ik al opmerkte, ook deze modellen werden duurder en duurder.

Het beleid moest dus worden aangepast en ik probeer nu de eenheden die ik al heb, te vervolmaken, d.w.z. 100 % compleet te maken.

Dat je bij deze opzet van de hobby een enorm groot aantal modellen bij elkaar krijgt is zeker. De opslag van al deze modellen zou bij een grotere schaal een pakhuis vergen. Ik heb ze in kartonnen dozen waarin eerst formulieren waren verpakt. Bij de laatste telling had ik al meer dan 2000 modellen (dat is dan wel zo'n 32 jaar verzamelen).

Nu komen mijn vragen eigenlijk:

- . zijn er nog meer mensen die 1:87 als schaal van hun keuze hebben?
- . zijn er ook nog mensen die dezelfde manier van verzamelen, bouwen en verbouwen hebben?
- . kunnen we dan eens wat meer met elkaar in contact komen?

Voordelen kunnen zijn dat we dan gezamenlijk in het buitenland kunnen bestellen of dat het voor bijvoorbeeld Rob de Jong interessant(er) wordt iets in 1:87 in zijn assortiment op te nemen. Graag hoor ik jullie reacties!

Ton v.d. Zande

BOEKBESPREKING

HAN ADEMA

Titel : Schwere Jagdpanzer, Entwicklung, Fertigung und Einsatz
Schrijvers : Walter J. Spielberger, Hilary L. Doyle en Thomas L. Jentz
Taal : Duits
Uitgever : Motor Buch Verlag, Band 15 der Reihe Militärfahrzeuge
ISBN : 3-613-01517-X
Prijs : f 79,=

Het kon niet uitblijven, eerst de Leichte Jagdpanzer (deel 14) en nu dus de Schwere Jagdpanzer. De volgende tanks komen in dit boek aan bod: (1) Jagdpanther SdKfz.173, (2) Ferdinand/Elefant SdKfz.184/185, inclusief Berge Ferdinand en (3) Jagdtiger SdKfz.186. Alle aspecten van deze voertuigen worden uitvoerig behandeld, zoals ontwikkeling, bewapening, bepantsering, etc. Ook hun inzet aan het front en de gebruikende eenheden worden toegelicht. Van alle uitvoeringen en menig afgeleid model zijn prachtige schaaltekeningen in 1:35 opgenomen.

Alles bij elkaar heeft het boek 195 zw/w foto's. Daar zijn een paar bekende bij, maar de meeste zijn onbekend en soms zeer verrassend. Daarnaast zijn er 71 tekeningen opgenomen, waarvan 50 schaaltekeningen.

Het lukt in deze serie telkens weer om voor verrassingen te zorgen. In dit boek zijn dat bijvoorbeeld de complete schaaltekeningen van de Berge Ferdinand, dus ook de achterkant, waar eveneens foto's van zijn opgenomen. Wist u dat in de achterzijde van de Berge Ferdinand een gewoon Panzer IV toren zijluik was gemonteerd?

Ook een verrassing zijn een paar zeer opmerkelijke foto's, zoals een Panther tank met een Panzer IV toren en een T34 tank met een FlaK vierling in een gepantserde toren.

Ook zijn technische en diverse andere gegevens netjes in tabellen opgenomen. Het resultaat van de samenwerking van deze drie (goede) schrijvers is dat er nu ook meer gegevens in staan van de legeronderdelen die deze voertuigen gebruikten. Hun verrichtingen aan het front worden eveneens beter toegelicht.

Het boek is, evenals trouwens de gehele serie, een absolute aanrader voor de bouwers van modellen van Duitse tanks. Het is niet goedkoop, maar u zult er altijd op terug kunnen vallen voor het natrekken van gegevens en voor schaaltekeningen.

AGENDA

25 maart : landelijke bijeenkomst, Rotterdam, Kralingseveer
17 juni : landelijke bijeenkomst, plaats nog niet bekend
2 september : landelijke bijeenkomst, Rotterdam, Kralingseveer (datum nog onder voorbehoud)

Net als vorig jaar willen we de juni-bijeenkomst in een andere plaats dan Rotterdam doen en we denken daarbij aan Eindhoven of omgeving. Kunnen leden ons suggesties doen voor een geschikte zaal?

Het modelbouwthema voor de bijeenkomst van 25 maart luidt: "voertuigseries". Het gaat daarbij om series van tenminste drie voertuigen, b.v. drie verschillende Sherman tanks of drie jeeps of de bekendste Duitse, Franse en Britse tank uit de periode mei 1940, etc. Het thema van 17 juni is, hoe kan het ook anders, "de bevrijding van Nederland in mei 1945". O.i. thema's die zeer veel ruimte en mogelijkheden bieden. Ook zijn ze ruim van te voren bekend, dus we hopen op een overweldigende inbreng!

REGIONIEUWS

REGIO ZUID-WEST NEDERLAND

"Even voorstellen!" Naar aanleiding van de oproep in DE TANK of er iemand geïnteresseerd was om regiocoördinator voor Zuid-West Nederland te worden, ben ik gaan nadenken of dat niet iets voor mij zou zijn. Ik besloot toen voor mezelf dat ik eerst eens een bijeenkomst van TWENOT zou afwachten om te peilen wat voor volk daar nu zo op af zou komen.

Na de (voor mij eerste) bijeenkomst op 24 september j.l. in Rotterdam ben ik kennis gaan maken met enkele mensen van het bestuur en heb toen in overleg met hen besloten deze "vacature" te gaan invullen.

Mijn naam is ROB PLAS en ik woon in Halsteren, een dorpje onder de rook van Bergen op Zoom. Ik ben geboren op 18 januari 1964 in Vlaardingen en vanaf mijn 12e jaar bezig met modelbouw. Mijn eerste model was een vliegtuigje van Airfix in de schaal 1:72, met zo'n plastic fruitje met lijm, dat na open snijden direct helemaal leeg liep. Het modelletje was in ongeveer 15 minuten helemaal gebouwd, waarna het langzaam door z'n vleugels zakte vanwege de enorme hoeveelheid gebruikte lijm.

Toch was ik vanaf dat moment verkocht en is de hobby met up's en down's altijd gebleven. Mijn eerste tankje was een, toen splinternieuw, model van Matchbox, nl. de PzKpfw.III op een display met een koeieschedeltje erop. Dit was pas leuk, dus in rap tempo de gehele serie gemaakt en tot groot ongenoegen van mijn moeder prominent in mijn kamertje geplaatst. Waarschijnlijk een verhaal dat velen van u in ongeveer gelijke vorm ook kennen.

Uiteindelijk is mijn voorkeur toch bij 1:35 blijven hangen, met een enkele afdwaling van Verlindens 120 mm figuren. Mijn persoonlijke voorkeur gaat tegenwoordig uit naar Duits gepantserd materieel uit de tweede helft van WO2, mede omdat je jezelf heerlijk met een airbrush kunt uitleven op de drietonige kleurenschema's die toen op deze voertuigen gebruikelijk waren. Ook ben ik zeer te spreken over het aanbod van aan Vietnam gerelateerde vaar- en voertuigen dat tegenwoordig in de handel verkrijgbaar is.

Het enige wat ik eigenlijk al deze jaren miste was contact met gelijkgestemden, omdat de gemiddelde reactie uit de directe omgeving toch altijd het midden houdt tussen "ben jij soms een oorlogsfreak" en "ach wat leuk, hij is dertig en speelt nog met soldaatjes". Niet erg opbeurend dus en toen ik in maart van dit jaar dan eindelijk van TWENOT hoorde, ben ik onmiddellijk lid geworden.

En nu ben ik dus "regio-coördinator Zuid-west Nederland". Wat wil ik in deze hoedanigheid gaan doen en hoe wil ik dat gaan doen?

Ik heb weinig ervaring met dit soort praktijken, ik moet er dus ingroeien en het langzaam maar zeker opbouwen. Er zullen zeker in het begin geen grootschalige evenementen georganiseerd gaan worden en ik stel alle inbreng van iedereen zeer op prijs!

Om te beginnen wil ik proberen een bezoek aan de Kon. Wilhelminakazerne te Ossendrecht mogelijk te maken. Hier staat namelijk veel modern materieel en ook aardig wat UN geprepareerde voertuigen. Ook wil ik een eerste bijeenkomst bij mij thuis gaan organiseren, vermoedelijk ergens in december of januari. De leden die in de regio wonen krijgen waarschijnlijk een briefje met uitnodiging in de bus, ik kan daar echter in dit prille stadium nog geen uitsluitsel over geven.

Ik wil besluiten met het uitspreken van de hoop dat dit het begin vormt van een leuke samenwerking, met als voornaamste doel veel modelbouwplezier!

Rob Plas,

In een hele andere hoek van regio Zuid-West Nederland organiseert Henry Klom op **zondag 22 januari a.s.** van 13.00 tot 17.00 een regio middag. Een berichtje vooraf dat je komt wordt op prijs gesteld (tel.)

Het adres luidt: te Leiden. Je komt er als volgt (per auto): vanaf de A4 afslag Leiden-Voorschoten-Zoeterwoude; doorrijden richting Leiden; op het kruispunt volg Leiden-Zuid; na het kruispunt 2e stoplicht rechtsaf (Churchillaan); 4e stoplicht rechtsaf (Telderskade); 2e straat links.

AIRBORNE 2" EN 3" MORTARS ERIK JAN ESKEs

Ordnance, smooth bore, muzzle loading, 2" mortar Mark 8 (airborne).

De airborne versie van de 2" mortier had niet alleen kortere loop (14" in plaats van 21"), de grondplaat was ook kleiner.

Elk para-peloton had enkele van deze 2" mortieren, een airborne bataljon had er 17. Bij de anti-tankafdelingen werden de gebruikt om s'nachts met lichtkogels de doelen te verlichten.

2" mortieren op schaal: Airfix heeft er twee in de set "Multipose British Infantry, 1:32". Hiervan moet alleen de loop 0,51 cm korter worden gemaakt, zodat deze een lengte krijgt van 1,01 cm, gerekend vanaf het bevestigingspunt met de bodemplaat.

De loop heeft alleen aan de onderzijde een verdikking, dus aan de bovenkant moet hij òf dunner worden geschuurd òf worden vervangen door een hol buisje. Wellicht is het nog beter om de hele loop opnieuw te maken.

Ordnance, smooth bore, muzzle loading, 3" mortar Mark 2.

Zowel een para- als een airborne-bataljon had vier 3" mortieren, die waren ingedeeld bij de S(upport)-Company. Het is mij niet bekend of de 3" mortieren ook werden aangepast voor vervoer door de lucht, met andere woorden: of ze ook lichter waren gemaakt door het verwijderen van overbodige onderdelen, het korter maken van de loop en/of het kleiner maken van de grondplaat. De tekeningen zijn gebaseerd op foto's van de airborne-versie van dit wapen.

3" mortieren op schaal: volgens mij is het vrij eenvoudig om een 3" mortier op schaal na te bouwen. Met name het Amerikaanse 81 mm mortier (o.a. uit Italeri's "Accessories 1:35") is hiervoor heel geschikt. Deze mortier is, zoals veel Italeri-modellen, als 81 mm mortier te klein. Als 3" mortier zijn het "kaliber" en de lengte echter precies goed.

Een andere mogelijkheid levert weliswaar een voor onze doeleinden iets minder correct 81 mm mortier, maar wel een prachtige mortierbemanning, die uitstekend kan worden aangepast aan onze "British Airborne" eisen. Dit is Tamiya's "US gun- & mortar team set", die, evenals als het setje van Italeri, ook een aantal stuks munitie en granaatkokers voor het wapen bijlevert.

Bij beide sets heeft in ieder geval de loop de goede lengte en met een paar veranderingen is er van beide uitvoeringen een goed 3" mortier te maken. Deze veranderingen zijn:

- het maken van een veer aan de achterkant van de loop onder de bevestiging van de voorsteunen voor het opvangen van de terugslag en het aanpassen van de bodemplaat. Deze lag namelijk in de lengte in plaats van in de breedte, zoals bij de 81 mm mortier;
- enkele onderdelen zitten "aan de verkeerde kant", althans voor een 3" mortier. Dit zijn bij Italeri resp. Tamiya:
 - D resp. Z21
 - B + A resp. Z22. Het wiel voor de breedterichting + de richtmiddelen (A) zitten links. Onderdeel B resp. Z21 dus 180 graden draaien. A blijft ook links!
 - C resp. Z23. Deze moeten 180 graden worden gedraaid en aan de bovenkant worden verbreed. Zie hiervoor de tekening.

Let op: de tekeningen zijn in schaal 1:17½, maar de erbij vermelde maten zijn in schaal 1:35 (het verkleinen van de tekeningen met de helft brengt ze dus terug tot schaal 1:35).

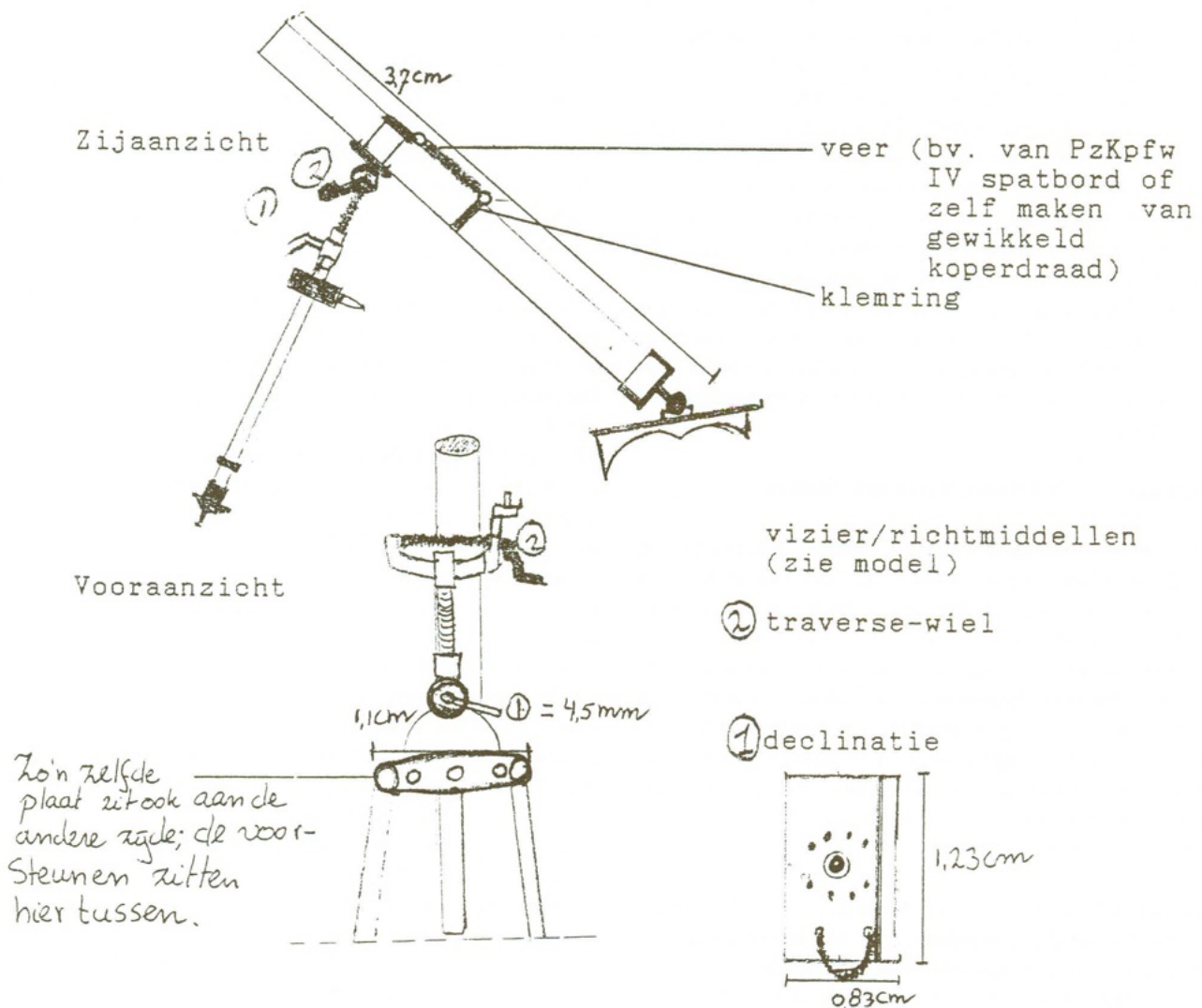
De maten van de grondplaat zijn berekend vanaf een foto, terwijl de dikte ervan ongeveer dezelfde is als bij de 81 mm mortier. Het patroon van de onderkant kon ik helaas niet reproduceren, maar dit is geen enkel bezwaar als het wapen in een vuropstelling komt te staan. Je drukt de grondplaat gewoon in de klei. Wel zijn de poten van de grondplaat aan de voorkant langer dan aan de achterkant (zie zij-aanzicht mortier).

Rond het kogelgewricht in het midden van de grondplaat zitten aan weerszijden vier gaten. Rechts van het kogelgewricht (gezien vanaf de achterkant van het mortier, waar ook het van touw gemaakt handvat zit) loopt in de lengte een witte streep over de grondplaat. Het is in het algemeen gebruikelijk op zandzakken op de grondplaat te leggen, zodat het wapen stabiel staat. Als we dit bij het model ook doen, dan camoufleert dit mooi de eventuele meetfoutjes of schaal-onnauwkeurigheden.

Technische gegevens	: 2" mortier	3" mortier
Caliber	: 2.0 inch (50,8 mm)	3 inch (76,2 mm)
Loop	: 14 inch (35,56 cm; 1:35 = 1,01 cm), glad	51 inch (129,5 cm, 1:35 = 3,7 cm), glad
Gewicht	: ??	57 kg
Afvuurmechanisme	: via hendel gekoppeld aan een slagpinveer	vaste slagpin
Elevatie	: 45 tot 90 graden	45 tot 80 graden
Traverse	: ??	5½ graad rechts en links
Munitie	: HE (brisant), rook, licht	HE (brisant), rook. Beide projectielen 4,54 kg
Maximum dracht	: 350 yards (315 m)	Mark 1 1600 yards (1440 m) Mark 2 2800 yards (2520 m)
Vuursnelheid	: 8 sch/min.	10 sch/min.

Het is misschien een uitdaging om met Tamiya's mortierbemanning de beroemde actie-foto van de S-Company van het Border-Regiment na te bouwen, welke 300 meter ten zuid-westen van Hartenstein werd gemaakt. De put van deze mortier is heden ten dage nog steeds zichtbaar!

Erik Jan Eskes

EEN ONDEUGEND KRIJGSSPEL: de campagne van 1946 in Noord-West Europa (in schaal 1:76).

door Kees van Meel

Iedere tank-hobbyist heeft zeker gehoord van een aantal verschillende gevechtsvoertuigen dat eind 1944 gereed was om in het Britse leger te worden ingevoerd: de Comet tank, het lichte gemechaniseerde kanon Alecto en de eerste uitvoering van de Centurion tank.

Voor wargaming, met zijn strenge regel dat alleen gebruikt mag worden wat ook echt in het gevecht is gebracht, is alleen de Comet interessant. Voor wie echter met die regel de hand licht is er buiten de Centurion en de Alecto een groter aanbod van gevechtsvoertuigen, die in 1945 het stadium van de tekentafel of het proto-type nog niet waren gepasseerd of niet tijdig in gebruik werden genomen. Ik noem de Avenger A30 tankjager met 17-ponder kanon, de Coventry pantserwagen met 75 mm kanon, een trager broertje van de Centurion: de FV201 Capital Tank, de Oxford Carrier en andere carriers, de FV300 serie, die een lichte tank, een drietal gemechaniseerde kanonnen, een tractor, een commandotank en een gepantserd infanterievoertuig omvatte, enkele "universele" pantserwielvoertuigen (CAPLAD, Universal Scout Car). De bibliothecaris van het Tankmuseum in Bovington voegde daar onlangs enkele mij tot dan onbekend gebleven Alecto-varianten aan toe, waaronder een tankjager (met wat een 32-ponder kanon moet zijn in een sterk afgeronde koepel) en een Alecto scoutcar op vier forse wielen. Uit een stoffige doos met foto's en tekeningen diepte David Fletcher voor mij daar materiaal over op. Alle genoemde voertuigen zijn of worden, tempo et Deo volente, door een kleine Twenot-groep in de mooiste van alle schalen uitgebracht.

"Wat als ...": Duitsland, Verenigde Staten.

Een van de bekendste "wat-als" vragen betreffende de tweede wereldoorlog luidt: "wat als het Duitse leger in 1941 vóór de inval in Rusland volledig was gemotoriseerd?". Het antwoord: waarschijnlijk was het Rode Leger verslagen als niet 30 maar 153 van de 153 Duitse divisies die aan Operatie Barbarossa deelnamen, onafhankelijk waren geweest van paardetractie en apostelpaarden. De 200.000 motorvoertuigen die voor volledige motorisering nodig waren, waren in 1941 beschikbaar bij andere krijgsmachtonderdelen en in de economieën van Duitsland en de bezette landen.

Hiervóór heb ik al een overzicht gegeven van de voertuigen die bij slordig wargamen voor het Britse leger zouden kunnen worden gebruikt. Wie stout is durft zich af te vragen: "wat als de strijd in Noord-West Europa ook in 1945 en 1946 had voortgeduurd? Wat was er dan aan Duitse zijde in het veld gebracht? En zijn die gevechtsvoertuigen ook te krijgen of te maken?"

Dit voorop: na de verliezen in de winters van 1941 en

1942 en de Amerikaanse intrede was de oorlog voor Nazi-Duitsland verloren. Men kan gerust stellen dat geallieerde fouten en aarzelingen een even belangrijke bijdrage hebben gevormd aan het Duitse standhouden tot begin 1945 als de eigen kwaliteiten en wapens van het Duitse leger. Waren de westelijke geallieerden er net zo hard tegenaan gegaan als de Russen, dan was -na Normandië- de Duitse verdediging in het najaar van 1944 gekraakt. De geallieerde overmacht was overweldigend, in september en oktober 1944 zelfs in veel sterkere mate dan die van het Rode Leger aan het Oostfront.

Maar goed, smokkelen mag, smokkelen is leuk en dus kan er ook worden doorgevochten. Wat zouden de andere combattanten hebben ingezet? De uitrusting van het Amerikaanse leger voor de campagne van 1946 is in schaal 1:76 nagenoeg volledig verkrijgbaar. De laatste jaren is het aanbod van met name ook ongepantserde voertuigen gecompliceerd. Wie Model Transport te duur vindt, kan zijn toevlucht nemen tot piraatjes. M26 Pershing, M18 Hellcat, M24 Chaffee, M4A3E8 ("Easy Eight"), M40 Gemechaniseerd Kanon; alles is te krijgen. De gemechaniseerde kanonnen (M19Lua, M44 howitzer) op basis van het chassis van de M24 zijn goed als conversie te maken.

Aan Duitse zijde kwam WO2 ten einde met de Jagdpanzer 38t Hetzer als meest gebruikte volrups vechtwagen. In de chaos van de Duitse oorlogsproductie volgde het ene fantastische plan het andere op. Volgens de plannen van oktober 1944 moest voorjaar 1945 de productie maandelijks bestaan uit 1000 Hetzers, 800 Jagdpanzer IV/70 en 125 StuG IV, alsmede een aantal Lua-tanks en gemechaniseerde 15 cm. houwitzers. De enige gevechtstank was dan de Panther-F. De Tiger II zou na februari uit productie gaan en alleen de Jagdpanther en de Jagdtiger werden nog gemaakt, elk slechts in één fabriek.

In de zomer van 1945 moesten Hetzer en de voertuigen op basis van de Panzer IV plaats maken voor voertuigen uit de 38d-serie, iets groter dan de Hetzer, goedkoper te maken en beter gemotoriseerd met een betrouwbare 220 pk dieselmotor. De 38d-serie omvatte een tankjager met het 70 kaliber lange 75 mm kanon, een storm-houwtzer, aan de bovenzijde open verkenningssuitvoeringen met anti-tank kanon, twee lichte luchtafweer kanonnen of zware mortier, een luchtafweertank ("kleiner Kugelblitz"), een bergingstank, twee infanterie-gevechtsvoertuigen (een met standaard loopwerk voor de verkenningstroepen en een met verlengd loopwerk, boven gesloten en met een 2 cm kanon in beweegbare koepel voor de pantser-grenadiers), een licht en een middelzwaar onderstel voor het beweeglijk maken van het 88 mm anti-tankkanon, het 128 mm kanon, de houwitzers 105 en 150 mm en het Schweres Infanteriegeschütz 15 cm, 12 en 28 kaliber lang.

Naast 2500 à 3000 per maand te vervaardigen 38d-voertuigen was er een enkele standaardtank gepland: de E (Entwicklungsreihe) 50. Volgens de oude Spielberger was er ook een E75 gepland, van 75 tot 80 ton gevechtsgewicht, die afgezien van een versterkt onderstel (twee extra loopwielen aan elke zijde) en een dikkere pantsering identiek was een de E50. Cromwell's E75 model met 100 kaliber lang 88 mm kanon in een Henschel Tiger II toren is een zotte fantasie. Gordon Brown, die onbetrouwbare Schot, wil niet zeggen waar hij het idee vandaan heeft. Tijdens een indringend tweegesprek over de E-serie jongstleden februari op de klippen van Folkestone bleef hij kronkelen en draaien terwijl ik met mijn staalblauwe blik strak op zijn duim gevestigd hield. Gotcha, Gordie!

Wat stond er in 1945 te gebeuren met de verschillende Waffenträger die ons uit die tijd bekend zijn als projecten en proto-typen en wat met de andere projecten uit de E-serie? De Waffenträger, waarvan de elegante Steyr-Krupp (8,8 cm PaK in draaibare koepel) in 1:76 door Henk Timmerman is gemaakt, vormden een uitgebreide familie waarvan uiteindelijk alleen de 38d-varianten in massa zouden worden vervaardigd. De E10-serie, met onder andere een Hetzer-achtige tankjager met een verlaagbaar onderstel, was al direct technisch en anderszins achterhaald door de 38d Jagdpanzer en alleen voor de E25 zou mogelijk een plaatsje in het productieproces worden ingeruimd. Deze gedrongen tankjager was uitgerust met het 70 kaliber lange 75 mm kanon en het was denkbaar dat op hetzelfde onderstel een draaibare koepel werd geplaatst met eveneens een 75 mm kanon of met een 5 cm kanon met automatische laadinrichting. Het Porsche-ontwerp 255 zou bij een gevechtsgewicht van 27 ton een nieuw ontwikkeld 10 cm kanon als hoofdbewapening krijgen dan wel het 10,5 cm kanon, dat vanaf 1943 voor de zwaarste tanks werd ontwikkeld, en daarnaast een 3 cm kanon in een kleine draaibare toren voor het bestoken van lucht- en landdoelen.

De E100 en de Maus waren idiote vormen van verspilling. Productieplannen werden er nooit voor opgesteld. Wie met het Duitse leger in 1946 wil wargamen heeft slechts de 38d-varianten nodig plus wat E50's en alleen wie wil overdrijven bouwt ook nog een E25 en een Porsche 255. Hans van Oerle van Twenot bouwde al een E10 en een Versuchsflakwagen (Sfl IVc) en alle hiervoor genoemde Duitse gevechtsvoertuigen zijn of worden door de eerder genoemde Twenot groep gebouwd en vermenigvuldigd.

"Wat, als ...": Verenigd Koninkrijk

Tegen het einde van de oorlog was het Verenigd Koninkrijk de kleine derde van de geallieerden. Het Britse Tweede en het Canadese Eerste Leger maakten samen maar een kwart uit van de strijdkrachten onder leiding van Generaal Eisenhower en werden in hun operaties geremd door een onbegrijpelijk genoeg niet voorzien gebrek aan infanteristen. Eind 1944 waren drie nieuwe Britse gevechtsvoertuigen klaar om te worden ingevoerd in de bewapening: de Comet cruisertank, de Centurion Mk.I en het Alecto zelfbewegend kanon.

Enkele interessante "wat-als" vragen kunnen ook voor de Britten worden gesteld. Van 54 tankregimenten in Frankrijk in de zomer van 1944 waren er 33 uitgerust met Amerikaanse Sherman tanks, 12 met de Churchill tank en 9 met de Cromwell cruisertank. Toch bouwde het Verenigd Koninkrijk tijdens WO2 evenveel gevechtstanks als Duitsland.

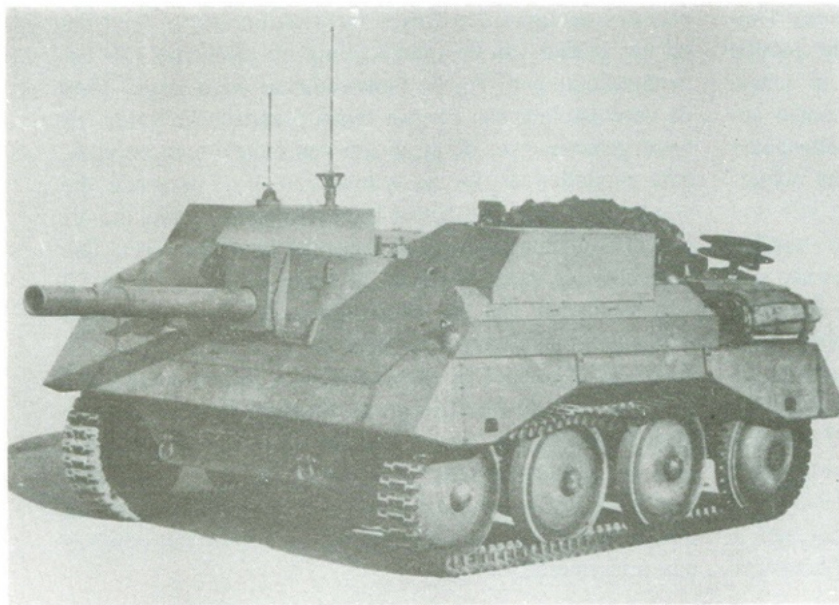
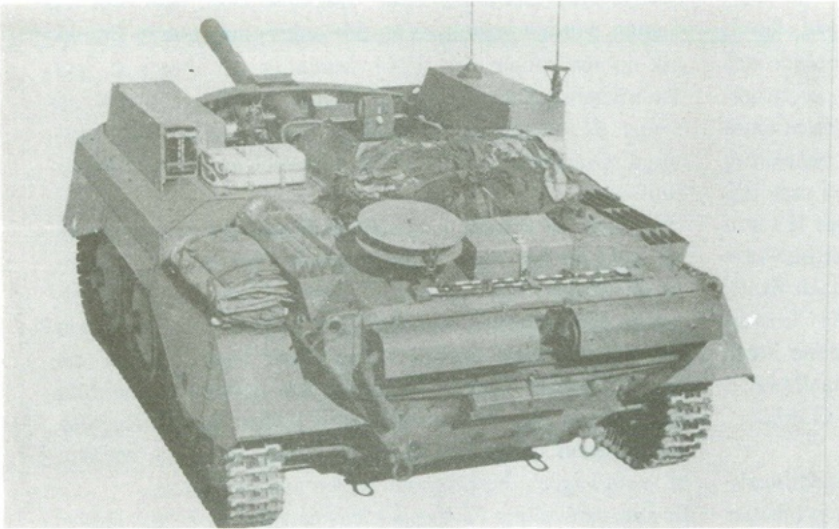
"Wat als" de communicatielijnen tussen de gebruikers in het veld en het hoge commissariaat voor de oorlogsproductie korter waren geweest? David Fletcher, de onvolprezen bibliothecaris van het Tank Museum in Bovington beschreef in twee boeken ("The Great Tank Scandal" en "The Universal Tank") het drama van onbekwaamheid en dwaasheden aan de top dat ertoe leidde dat de Engelse tanksoldaten gedurende de hele oorlog moesten vechten in vechtwagens die inferieur waren aan de Duitse.

Er kan nauwelijks twijfel aan bestaan dat de Britse industrie de prestaties van de Duitse had kunnen overtreffen, ook op het gebied van de ontwikkeling en productie van pantservoertuigen. De Britse luchtvaartindustrie deed dat op het gebied van de ontwikkeling en productie van gevechtsvliegtuigen! Bij de tankproductie werd begin 1940 de ontwikkeling van nieuwe typen praktisch bevroren. Er werd gekozen voor de productie van enkele toen beschikbare modellen en tot de zomer van 1943 moesten die worden gemaakt. Het betrof bijna uitsluitend tanks die als hoofdbewapening slechts de 2-ponder konden voeren. Die legde het als anti-tankwapen af tegen de lange 50 en 75 mm kanonnen van de Duitse tanks en kon bovendien alleen anti-tankgranaten verschietsen.

Begin 1942 besloot de Royal Artillery, die verantwoordelijk was voor de bestrijding van vijandelijke tanks, dat er geen behoefte was aan gemechaniseerde anti-tankkanonnen of gespecialiseerde tankjagers. De Royal Artillery was nooit erg enthousiast geweest over het anti-tankwerk en het was een kleine ramp dat dat niet onder het tankwapen ressorteerde.

Gelet op de al eerder beschikbare kanonnen en motoren hadden zowel de Comet als de Centurion en de Alecto begin 1943 klaar kunnen zijn, maar al in de zomer van 1942 werd er productie-capaciteit overgeschakeld van tanks op andere producten. De spoorwegen vonden de Centurion te breed, de defensie-top vond elke bewapening zwaarder dan de 39 kaliber lange 75 mm van de Cromwell en de Churchill te zwaar en de Alecto werd in 1944 ten slotte alleen maar besteld om in de artillerie secties van de verkenningseenheden de Amerikaanse halftracks met de Franse 75 mm's te vervangen, die versleten waren.

"Wat als" men op een intelligente manier met de beschikbare kennis en middelen was omgesprongen? Comet en Centurion, zeker vergelijkbaar met de Panzers IV en V, waren dan in 1942/'43 al beschikbaar geweest. Ook andere projecten hadden gemakkelijk veel eerder bruikbare gevechtsvoertuigen kunnen opleveren. Allerlei pantserwielvoertuigen, experimentele carriers als de Oxford Carrier, die pas in 1944 in kleine aantallen werd gemaakt en waarvan de meeste na de oorlog fabrieksnieuw werden verschroot, gemechaniseerde kanonnen als de Avenger A30 sp, die zoveel minder onhandig oogde als de Chal-

Alecto spg met 95 mm QF houwtzer

lenger Mk.I, die pas in 1944 in gering aantal werd ingevoerd, hadden gemakkelijk vóór de invasie in de bewapening kunnen worden opgenomen.

"Wat als" het Britse leger de infanterie in 1943/'44 geheel had gemechaniseerd? De infanterie had dan zeker veel lagere verliezen geleden (mechanisering betekent grofweg halvering van de verliezen) en had veel agressiever kunnen optreden. Op de avond van 6 juni 1944 hadden de voortreffelijke voetsoldaten van de Derde Britse Infanteriedivisie Caen bezet indien ze met halftracks waren uitgerust. Nu werd dat een maand later. Als ze een maand eerder uit Normandië waren uitgebroken, had het Duitse front, in september flinterdun en uiteengerekt na de instorting van augustus, niet hersteld kunnen worden. Voor die mechanisering waren zo'n negenduizend halftracks nodig geweest. Dat was geen probleem. Vanwege een teveel aan die dingen was de productie ervan al in het najaar van 1943 gestopt.

Ik schreef al dat ik door foto's die ik uit Bovington

ontving, weet van het bestaan van een veel uitgebreidere Alecto-familie dan ik uit de boeken kende. De Alecto-familie, met een gevechtsgewicht van acht tot tien ton, bood een economisch haalbare mogelijkheid om de zware wapens op bataljons- en brigadeniveau te mechaniseren.

De om vergelijkbare redenen nooit in gebruik genomen FV300 serie, die een tiental voertuigen omvatte in de gewichtsklasse van twintig tot vierentwintig ton, had op divisie-niveau de artillerie mobiel kunnen maken. Naast de FV301 tank, met de 77 mm quick fire van de Comet, werden er gemechaniseerde kanonnen ontwikkeld met de 25-ponder en de 5,5 duims houwtzer en het 20-ponder tankkanon. Het hele programma leek wat op dat van de licht AMX-serie uit de jaren vijftig en zestig.

Centurion en Comet tanks, Alecto en FV300 serie voor de mechanisering van de artillerie, nieuwe lichte pantservoertuigen en een geheel gemechaniseerde infanterie: dat is het Britse leger voor de campagne van 1946. De gevechtsvoertuigen waarmee het Britse leger al voor de landingen in Frankrijk had kunnen worden uitgerust zijn in schaal 1:76 deels al gemaakt door Twenotters Michel Boer, Henk Timmerman en Hans van Oerle (Coventry pantservagen, Cambridge Carrier, Avenger A30 spg, FV300). Aan andere wordt gewerkt (Alecto en FV300 familie, Oxford Carrier, Centurion Mk.II-I). Voor Britse ongepantserde voertuigen geldt nog sterker dan voor Duitse en Amerikaanse dat in de kleine schaal de laatste jaren bijna alle voertuigen van

enig belang zijn uitgebracht (door Trux Models, Model Transport, Custon Miniatures, e.a.).

De conclusie mag zijn dat de campagnes van 1945 en 1946 zonder meer nagespeeld kunnen worden en een geweldig levendig beeld opleveren van nagenoeg gelijkwaardig gemechaniseerde strijdkrachten. Bij alle wargamen geldt natuurlijk dat de zo lelijke nazi te sterk blijkt en de factoren brandstofgebrek, idiote Führer-bevelen en luchtsteun de bakens kunnen verzetten. Wie zich ooit waagde aan wargamen met legers uit de zeventiger en tachtiger jaren (NATO en Warschaupact dus), moet weten van dit lokkende alternatief.

Kees van Meel

Camouflage, markeringen en uitrusting van 2/3 Armored Cavalry Regiment, begin jaren '80 door Theo Naus

Dit artikel is een bewerking van Special Supplement IPMS USA Journal mei 1993 door T.D. Dinackus

Inleiding.

Een Armored Cavalry Regiment, hierna kortweg ACR, is een eenheid in het Amerikaanse leger ter grootte van een brigade en dient als corpsreserve. Het Amerikaanse leger kent drie van zulke ACR's, te weten het 2nd en 11th, tot voor kort gestationeerd in Duitsland, en het 3rd, gestationeerd in Ft.Bliss, USA.

Een ACR bestaat uit drie Cavalry Squadrons en een Combat Aviation Squadron, bestaande uit drie cavalry troops en twee attack helicopter troops. Een ACR dient als corpsreserve en wordt gebruikt als aanvalspunt, flankbeveiliging of als beveiliging bij een terugtocht. Een ACR staat onder direct bevel van een korpscommandant. Het 3rd ACR valt onder het III Corps.

Het 3rd Armored Cavalry Regiment

Het 3rd ACR is het oudste cavalerieregiment in het Amerikaanse leger. Het werd in 1846 opgericht als het Regiment of Mounted Riflemen. Het werd ingezet in de Amerikaans-Mexicaanse oorlog, waar het de bijnaam "Brave Rifles" verwierf.

Bij het uitbreken van WO2 werd de eenheid omgedoopt tot 3rd Cavalry Group en ingedeeld bij Patton's 3rd Army. Na de oorlog werd de 3rd Cavalry Group het 3rd ACR, was in Berlijn gedurende de crisis van 1961 en ging in 1968 terug naar de USA.

Dit artikel behandelt het 2nd Squadron (hierna te noemen 2/3 ACR), waarvan de auteur van maart 1980 tot juli 1983 deel uitmaakte.

Het squadron bestond uit:

- . Headquarters Troop
- . drie Armored Cavalry Squadrons, elk bestaande uit:
 - . headquarters troop
 - . drie armored cavalry troops
 - . tank company
 - . howitzer battery (155 mm)
- . Air Cavalry Troop
- . Support Squadron

In de late zeventiger jaren werden de voertuigen in de ACR's vervangen door de M60A1 MBT en diverse voertuigen uit de M113 familie. De tankcompagnie in de squadrons hadden 17 tanks, vijf per peloton en twee in de staf, waarvan één voorzien van een dozerblad. Vuurondersteuning kwam van de howitzer batterij, met zes 155 SP's M109A2, zes M548A1 Ammo Carriers en vier FIST-teams.

Camouflage

Het 3rd ACR gaf zijn voertuigen een woestijn-camouflage, waarbij gebruik werd gemaakt van de kleuren field drab (40%), sand (40%), black (10%) en earth yellow (verdund

oranje) 10 %. Dit was het "gray desert" schema uit het MERDC-programma dat toen werd gehanteerd.

Hoewel de patronen bindend waren voorgeschreven, hadden er geen twee voertuigen hetzelfde patroon. De voertuigen van het 3rd squadron waren bijvoorbeeld onmiddellijk herkenbaar, aangezien men daar het oranje niet zo sterk verdunde als bij de andere onderdelen van het ACR. Kapotte onderdelen werden vervangen door nieuwe, die forest green waren en vaak niet onmiddellijk werden overgeleverd. Ook nieuwe voertuigen werden in die kleur afgeleverd en pas overgeleverd als men daar tijd voor had. Het interieur van de tanks was wit, de M113's -m.u.v. het chauffeursgedeelte- waren van binnen pale green. Alleen de M106 was van binnen donker groen.

De verf werd binnen het ACR met de kwast aangebracht. In 1982 werden alle voertuigen overgespoten, behalve de voertuigen van het 2/3 ACR, die met REFORGER waren. Na die eenmalige beurt met de spuit werd alles weer met de kwast gedaan.

Markeringen.

Bumpersnummers: de belangrijkste markeringen zijn de "unit identification numbers" (eenheidsidentificatie), oftewel de bumpersnummers. Vanaf 1980 werden binnen 2/3 ACR de "forces command" en de regimentsnummers voor de kijkers links aangebracht en de squadron, troep en voertuignummers rechts. Deze nummers werden aangebracht met stencils, die tot 1981 met de hand werden bijgewerkt. Later werd dit tijdrovende werk geschrapt.

Nationale markeringen werden binnen 2/3 ACR niet gebruikt.

Namen van voertuigen en bemanningen: het gebruik van namen op voertuigen was vrij gebruikelijk, echter afhankelijk van de mening van de troepcommandant en de gekozen naam. Op tanks kwamen ze meer voor dan op wielvoertuigen. Over het algemeen begon de naam met de troopletter.

De jeeps hadden de naam en rang van de bestuurder en

passagier in kleine stencilletters op de voorruit. Op vrachtwagens kwam dit minder vaak voor, op rupsvoertuigen vrijwel nooit.

Eenheidsidentificatie: vanaf 1980 werd binnen 2/3 ACR geen algemeen systeem gevoerd voor identificatie over grotere afstanden. Wel waren de overblijfselen van oude systemen nog in gebruik en voerden de verschillende troepen hun eigen beleid. Enkele voorkomende systemen waren:

- . witte ringen om de loop van tanks;
- . E-troop had rood/witte platen aan de torenkorf met daarop het voertuignummer;
- . F-troop had een zandkleurige omgekeerde chevron op de voorkant van de kuip;
- . G-troop had een zwarte band om de rookafzuiger, waarbij het aantal banden het peloton aangaf.

In augustus 1982 werd een systeem ingevoerd dat overeen kwam met het Israëlische, doch dat maar een kort leven beschoren was. In het voorjaar van 1983 werd weer een nieuw systeem ingevoerd dat voor het gehele 3rd ACR gold. Dit systeem, dat nog steeds wordt gebruikt, maakt gebruik van gele geometrische vormen op zwarte ondergrond, die de plaats van het voertuig in de eenheid tot op pelotonsniveau kenbaar maakt.

De borden zijn van triplex en 75 x 75 cm groot. De buitenste vorm is een ruit, als teken voor het 2/3 ACR. De volgende vorm naar binnen toe is voor

- . E-troop een driehoek;
- . F-troop een cirkel;
- . G-troop een vierkant;
- . H-troop een ruit;
- . Howitzer batterij een X.

De binnenste vorm is vervolgens het pelotonsteken.

Schietbaanvlaggen: de vlaggen worden op verschillende plaatsen op de voertuigen opgehangen. Meestal bevestigd men ze aan de radio-antennes.

- Groene vlag : wapens ongeladen
- Rode vlag : wapens geladen
- Groene en gele vlag : weigering van wapens, wapen is ongeladen;
- Rode en gele vlag : weigering van wapens, wapen geladen;
- Groene en rode vlag : droog oefenen.

Diversen: tijdens oefeningen hadden de voertuigen die de oefenvijand speelde, een ster op hun voertuig.

Voertuigen die meegingen op REFORGER hadden een rode schijf van 10 cm in doorsnede, waar in wit TAT op stond (to accompany troops).

De voertuigen.

De voertuigen in 2/3 ACR hadden enkele specifieke aanpassingen:

Tanks: alle tanks hadden op de voorkant een houten balk die achter de koplampen was bevestigd. Dit was om het opstijgen te vergemakkelijken en om eventuele uitrusting vast te sjoeren.

De jerrycan aan de linkerkant van de toren was voor water. Aan de torenkorf waren twee jerrycans bevestigd met motor-/smeerolie.

De tanks van het 3rd ACR hadden twee zoeklichten, de oudere AN/VSS-1 en de nieuwere en kleinere AN/VSS-3.

M113: de jerrycans aan de achterkant van de M113 werden gebruikt voor motor-/smeerolie. Het water werd in het voertuig bewaard. Het gereedschap werd, m.u.v. de schop, niet op maar in het voertuig meegenomen.

De M113's van het 3rd ACR hadden een bevestigingspunt voor een M60 machinegeweer. Dit zat aan de rechterkant van het grote luik op het bovendek. Het waren standaard die van de M114 APC's waren gesloopt toen die werden afgedankt.

Tot begin 1980 hadden alle M113 voertuigen van het 3rd ACR de rubberen flappen voor de rupsen ondersteboven ge-monteerd. Dit om struikgewas dat gebruikt werd om het voertuig te camoufleren, in te steken.

De .50's van de M113's in de verkenningseenheden hadden standaard een AN/TVS-2 passieve nachtkijker.

Jeeps: de canvas daken en deuren waren off-limit gedurende de lente, zomer en herfst, hoe slecht het weer ook was.

Uniformen en persoonlijke uitrusting.

Voor de invoering van het camouflage BDU werden fatigues gedragen. De meeste voertuigbemanningen droegen echter coveralls, hoewel die alleen gedragen mochten worden tijdens het voertuigonderhoud.

Tijdens koud weer werd de overjas gedragen. De "tankers jacket" werd al geruime tijd niet meer verstrekt.

De BDU werd door de meeste soldaten verwelkomd, aangezien er meer zakken op en aan zaten dan aan het oude uniform. 3rd ACR BDU's waren allemaal in woodland camouflagepatroon. Tijdens tactische oefeningen werd over dit BDU NBC-beschermende kleding gedragen.

Insignes waren van zwart borduursel op groene ondergrond. Boven de linker borstzak zat US ARMY. Boven de rechter borstzak zat de naamtape. Op de linker schouder kwam het eenheidsembleem. Militairen met dienstjaren in Vietnam droegen op de rechter schouder het embleem van hun toenmalige eenheid.

Officieren hadden hun rangembleem rechts op de kraag en links hun dienstvak. Onderofficieren en manschappen hadden hun rang op beide kragen. Daarnaast droegen alle soldaten hun rang voor op hun helmvoertrek. Persoonlijke tekens, zoals wings of kwalificatiebadges, droeg men boven de US ARMY tape.

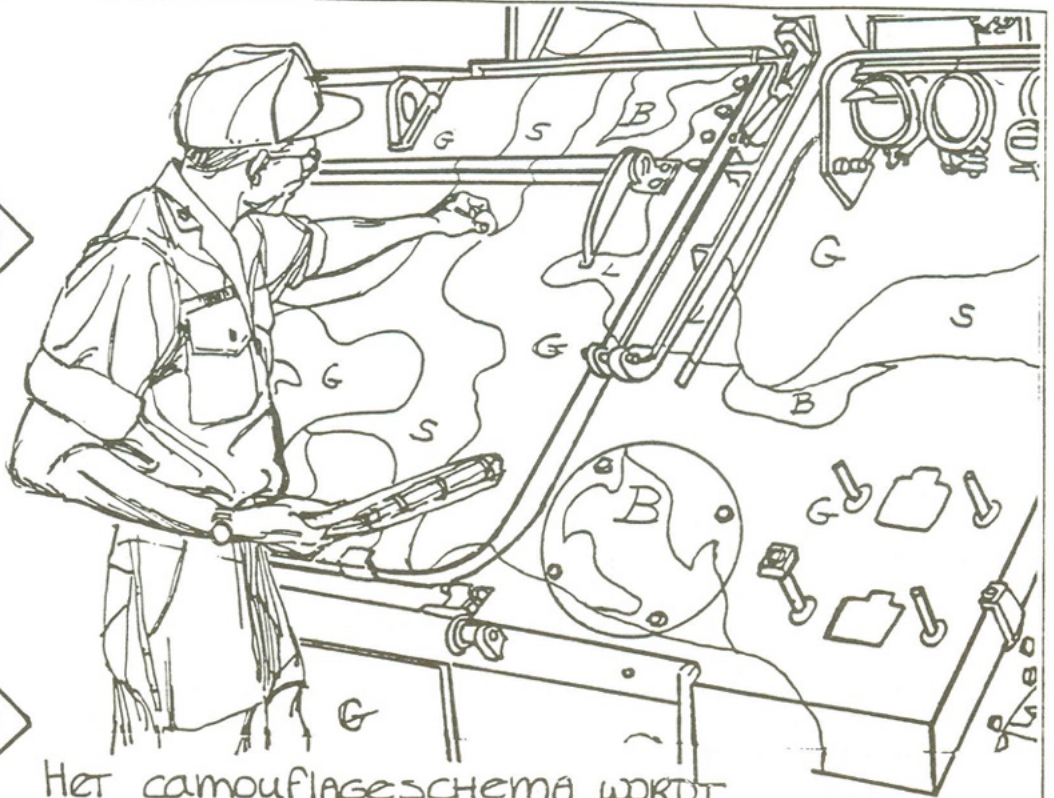
Afgestegen moesten alle manschappen hun helm dragen, evenals hun uitrusting, bestaande uit koppel, draagriemen, munitietas en veldfles, eerste hulp pakje, gasmasker en persoonlijk wapen. Tankbemanningen en officieren hadden een M1911A1 .45 cal. pistool, de rest een M16A1 geweer. Per tank had men nog twee M3A1 .45 cal. "grease gun" machinepistolen. Tankbemanningen en bemanningen van rupsvoertuigen kregen een M25 gasmasker, de overigen hadden een M17 gasmasker.

Commandant
2/3 ACR

1^e Peloton
H TROOP

Het camouflage-schema wordt met kryt aangebracht.

GROEN

ROOD

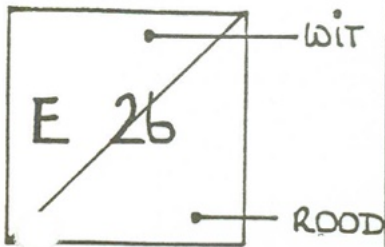

DEFENVYAND

ROOD

LETTERS IN WIT

E TROOP
OUDE SYSTEEM.

Kleurentabel:

	FS-nummer	Humbrol	Testor	Tamiya
Field drab	30118	142	1702	XF52
Sand	30277	187	1704	
Black	37038	33	1749	XF1
Earth Yellow	30257	63	1735	XF59
(alles verdunnen met wit 5:1)				
Pale Green	34227	120	1716	
Dark Green	34102	117	1713	
Olive Drab	34087	155	1711	

BDU
Woodland PRINT

"TANK GUNNER
QUALIFICATION"
AANGEBRACHT OP TANK

DE EERSTE NA-OORLOGSE DAF VOOR DEFENSIE

Nadat op 19 oktober 1948 de oprichting plaats vindt van de Van Doornes Automobielen Fabriek, afgekort DAF, start men in 1949 met de productie van het Type A30.

Van het Ministerie van Oorlog (thans het Ministerie van Defensie) krijgt DAF in 1949 een order voor 263 stuks van de A30. In 1950 volgt een tweede order. De A30 is zowel bruikbaar voor het vervoer van manschappen als van goederen. Voor het eerste doel kon in de laadbak een middenbank worden geplaatst, waarop de manschappen ruggelings waren gezeten.

De laadbak vormt een integraal geheel met de cabine en heeft over de volle lengte een plaatstalen dak. De zij- en achterkant van de laadbak kunnen met rolzeilen worden afgesloten. In het hoge cabinedak zit een mangat en boven de motorkap is een opklapbaar platform gemaakt om op te staan.

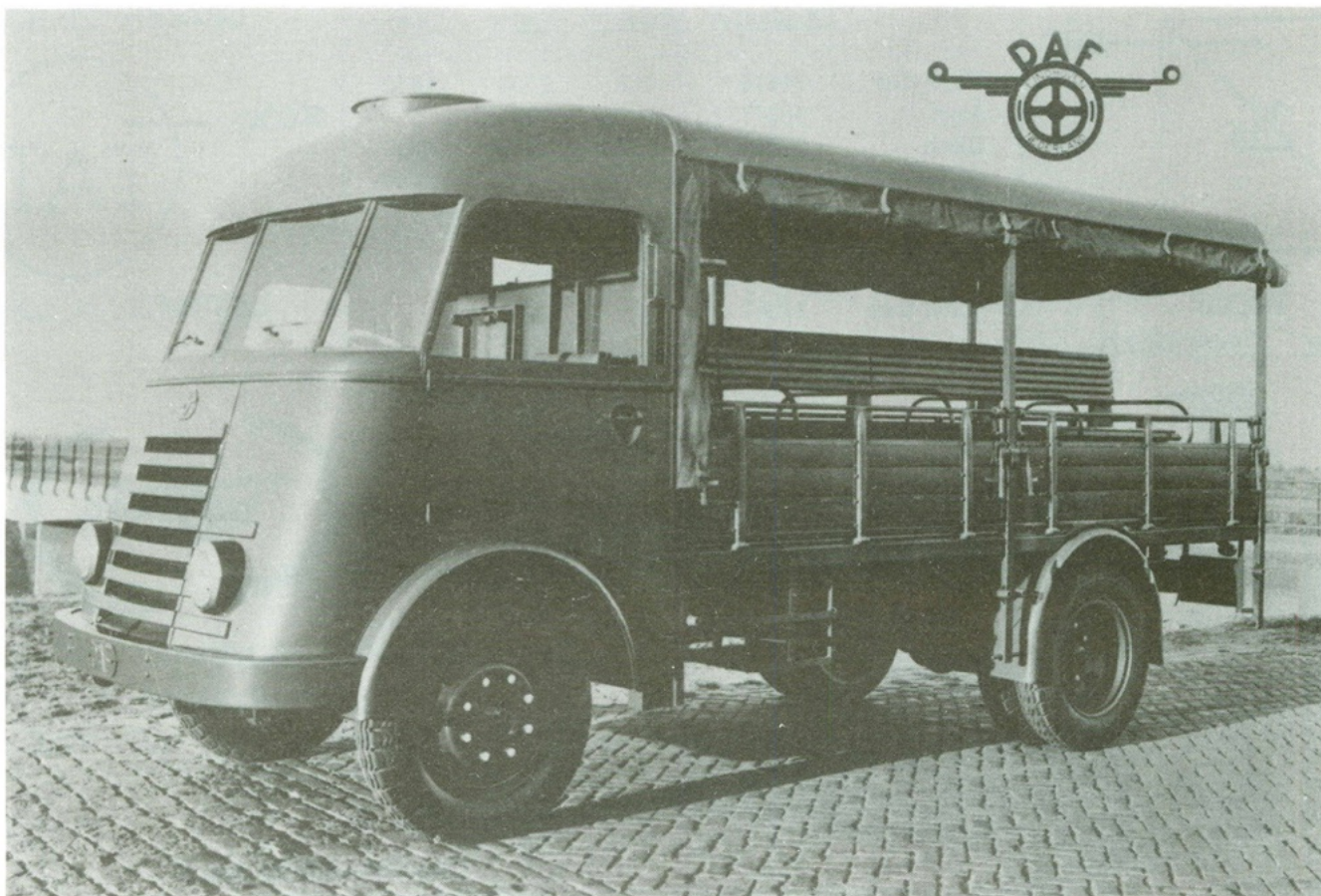
De A30 heeft het duidelijk herkenbare DAF-frontje (het spijltjesfront) dat jaren lang door DAF is toegepast. Door de 4x2 aandrijving is de wagen niet geschikt voor gebruik buiten de gebaande wegen.

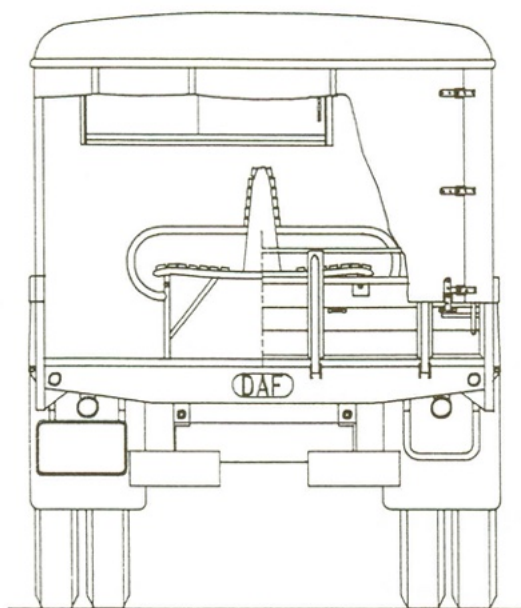
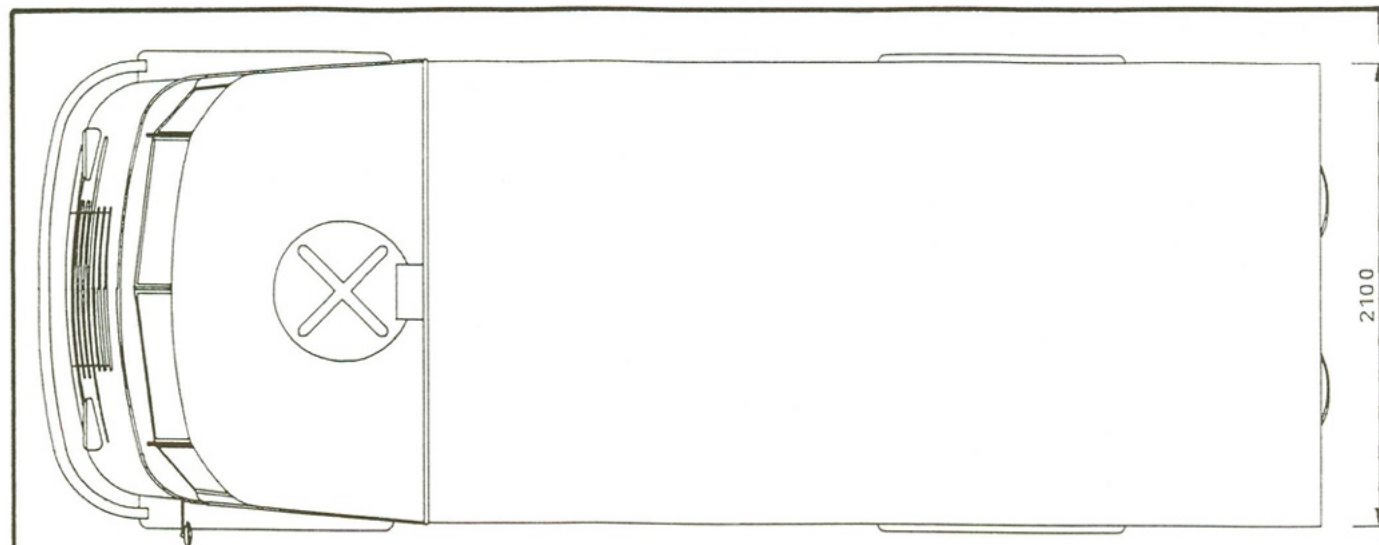
De A30 werd aangedreven door een Hercules JXE3 6 cilinder benzinemotor, welke 91 pk leverde. De versnellingsbak had vier versnellingen vooruit en een achteruit. De voertuigmaten zijn: 593 cm. lang, 219 cm. breed, 292 cm. hoog en een wielbasis van 340 cm.

Voor de in 1949 bestelde 263 stuks was op de begroting f 3.223.854,= uitgetrokken, terwijl de aanmaak van 100 banken nog eens f 24.800,= vergde. Voor een complete DAF A30 moesten dus 12.258 guldens worden neergeteld. Als opvolger van de A30 werd later de A40 ingevoerd, die een iets langere wielbasis had en een gescheiden laadbak.

Johan H. Groen

Met dank aan W. den Dunnen, Den Haag
en L. Peters, Arkel.

2170

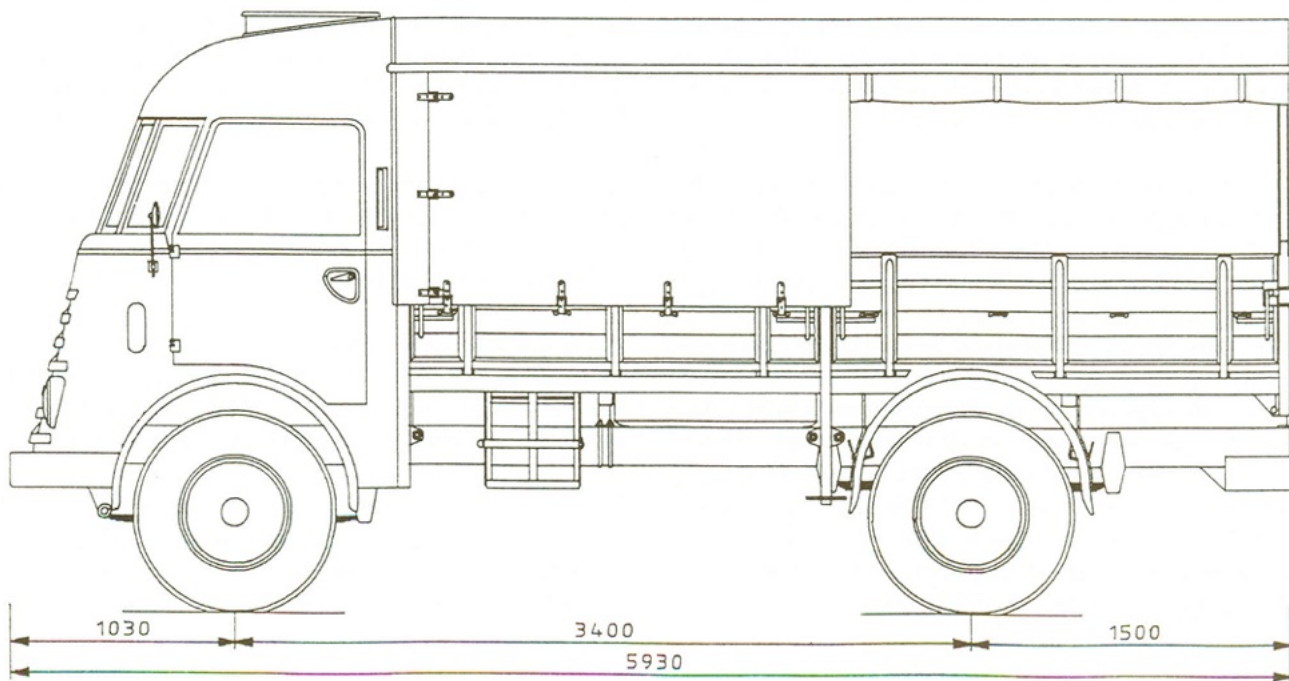
DAF

LUPEcaddesign
Nassastraat 4
NL-4241 AK Arkel
01831-1711

A - 30

1:35

1993 (c) LUPEcaddesign

HENSCHEL PERSONEELSVOERTUIGEN, HANS HEESAKKERS

De firma HENSCHTEL A.G. uit Kassel, één van de oudste en meest traditierijke ondernemingen van Duitsland, was naast bouwer van gas- en stoommachines, locomotieven, trolleybussen en vrachtwagens ook fabrikant van militaire voertuigen.

Reeds voor de tweede wereldoorlog leverde het bedrijf militaire vrachtwagens zoals de Henschel 33D1, waarvan er in diverse uitvoeringen 20.000 zijn gemaakt. Daarnaast was men betrokken bij de bouw van pantservoertuigen, zoals de Pz.Kpfwg.I en de Tiger I.

Na de oorlog hervatte men de productie van civiele vrachtwagens, die o.a. door de bezettingmachten in gebruik werden genomen. In de jaren vijftig begon men met de productie van specifiek op militaire afnemers gerichte vrachtwagens. Door de jaren heen werden vele voertuigen verkocht aan de Bundeswehr, Frankrijk, Zwitserland en enkele NAVO-landen.

Naast softskin produceerde Henschel ook gepantserde wiel- en rupsvoertuigen, waarvoor naast eigen ontwerpen ook veel ontwerpen van Zwitserse firma's werden gebruikt, die in licentie werden nagebouwd. Dit bespaarde vooral ontwerpkosten en de kosten van prototypes. Voorbeelden zijn de Mowag MR 8-01, die door Henschel als de BGS-SW 1 (Sonderwagen 1) aan de Bundes Grenz Schutz werd verkocht, de Mowag PIRAT a.p.c. die de Henschel HWK-12 werd (geen van verkocht) en de waarschijnlijk beter bekende HS-30, die voor de Bundeswehr werd gebouwd.

Deze HS-30 en de zelf ontwikkelde HWK-11 worden in dit artikel besproken.

HENSCHTEL HS-30

Dit voertuig is oorspronkelijk in 1955 ontworpen door de firma Hispano-Suiza in Genève. In 1958 werd het na diverse wijzigingen door Henschel in productie genomen. De diverse afgeleide voertuigen werden gebouwd door Hanomag en British Leyland U.K. In 1959 werd de HS-30 operationeel bij de Bundeswehr.

De HS-30 is een laag en goed gepantserd voertuig, echter met een beperkt waadvermogen en in het geheel geen NBC-beschermingssysteem. De romp is vlak met een iets verhoogd achterdek. Hier bevinden zich het motorcompartiment (linksachter) en het infanteristencompartiment. De toren met het 20 mm Hispano-Suiza HS820 kanon staat rechtsvoor op de romp. Hij is rond, steil en aan de voorkant sterk afgeschuind. De chauffeur zit linksvoor naast de toren. De achterzijde van de romp is schuin aflopend met daarin links een tweedelig luik voor de bemanning. Bovenop de romp zitten eveneens twee grote luiken, waardoor de bemanning aan het gevecht kan deelnemen. Het loopwerk is van het verbeterde Christie-type met het aandrijf wiel achter, vijf loopwielen en drie geleiderollen.

De volgende versies zijn ontwikkeld:

- . Spz.12-3, a.p.c.
- . Spz.51-3, sp 81 mm mortier
- . Spz.52-3, sp 120 mm mortier
- . Jpz. 3-3, anti-tank 2 x SS11 a.t.m.
- . Spz.21-3, radio-voertuig
- . Spz.81-3, vuurleidingsvoertuig
- . Spz.12-3, anti-tank M40A1 106 mm tlv;

Technische gegevens basisvoertuig:

L, B, H	: 5,56 (excl.kanon), 2,54, 1,85 m
gewicht	: 14,6 ton
bemanning	: 2 + 6
snelheid	: 58 km/uur
actieradius	: 270 km
overschr.vermogen	: 1,60 m
opstapvermogen	: 0,60 m
bodemvrijheid	: 0,40 m
waadvermogen	: 0,70 m
gronddruk	: 0,75 cm ²
klimvermogen	: 60 %
motor	: Rolls Royce B81 Mk.80F, benzine, 229 pk
bewapening	: HS820 20 mm kanon + 7,62 mm machinegeweer
pantsering	: max. 30 mm, min. 8 mm.

HENSCHTEL HWK-11

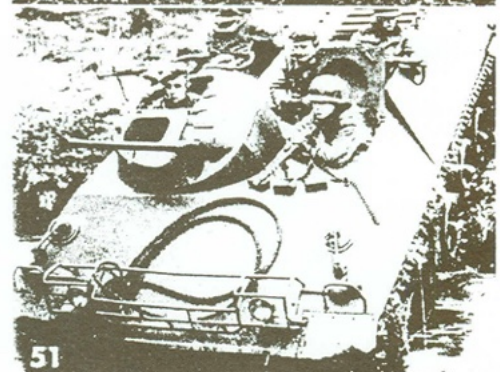
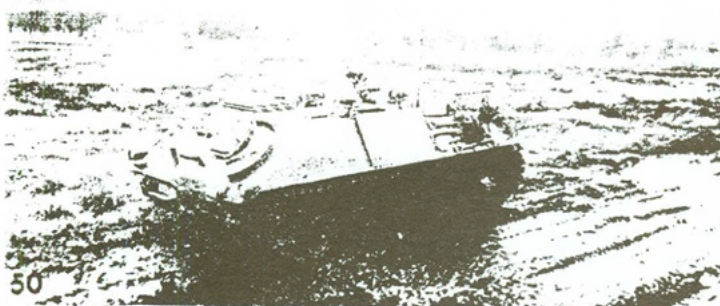
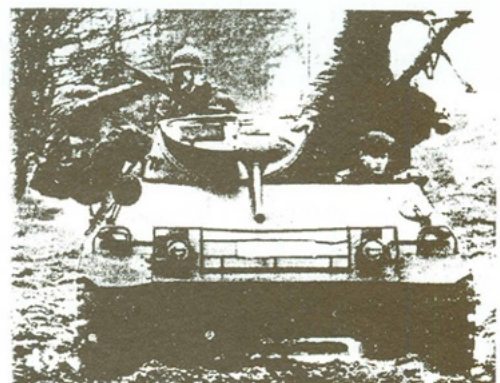
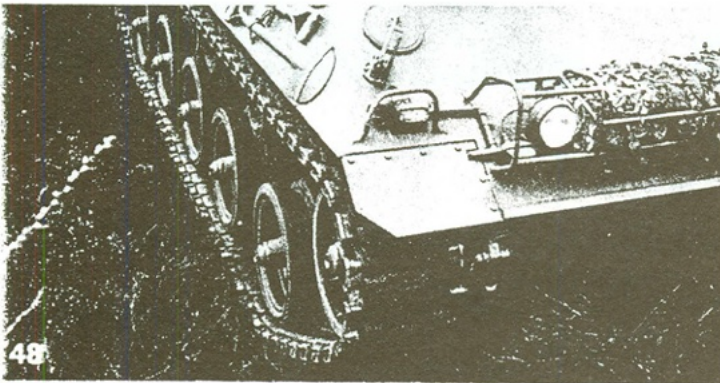
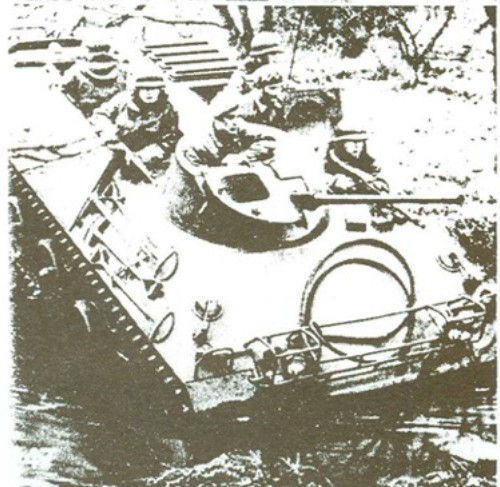
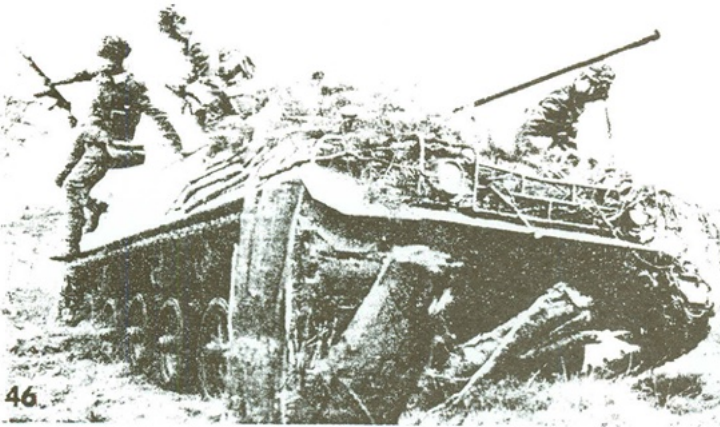
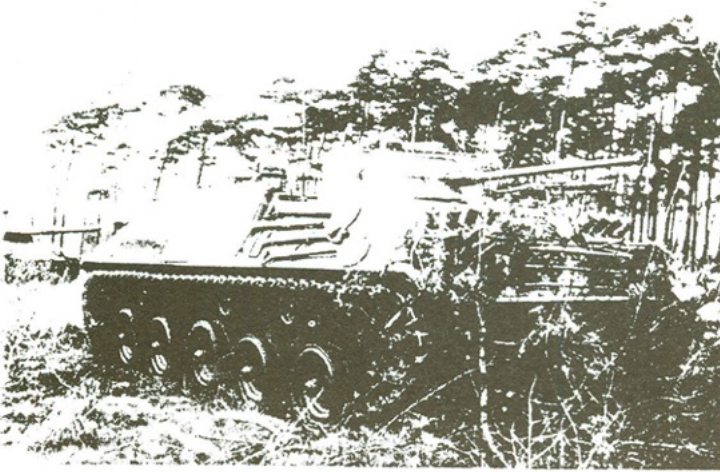
Dit in privé beheer ontwikkelde en gebouwde voertuig heeft een lage en vlakke romp met een hellende bepantsering, die weerstand biedt tegen klein kaliberwapens. Motor en transmissie bevinden zich voor in de romp, net als bij de M113. Het personeelscompartiment heeft bovenop twee grote, in twee delen openklapbare luiken, die als zij open staan een zijwaartse bescherming geven aan de infanteristen, zodat die vanuit het voertuig aan het gevecht kunnen deelnemen.

In- en uitstappen gebeurt d.m.v. een tweedelige deur in de achterzijde van het voertuig. Het loopwerk is van het verbeterd Christie type met het aandrijf wiel voor, vijf loopwielen en twee geleiderollen.

Het is een snel en wendbaar voertuig met een lage bouw en goede prestaties, geschikt voor het vervoer van infanterie of vracht in de frontlinie. Het heeft echter geen nachtzichtapparatuur en geen NBC-beschermingssysteem.

De eerste en enige productiereeks werd in 1964 in zijn geheel aan Mexico verkocht. In de jaren '80 zijn de voertuigen door de Israëliische firma Nimda Ltd. voorzien van een nieuwe motor en andere modificaties.

HENSCHEL HS-30

BRITS VERBINDINGSMATERIEEL IN WW2 (deel 2)

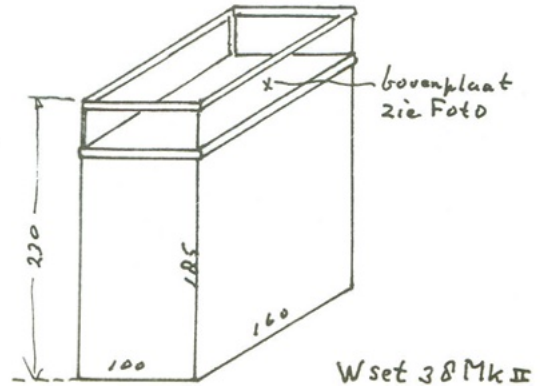
door FRITS WEISFELT

Twee veel gebruikte sets op pelotonsniveau waren de "38 set" en de zgn. "handy talky", ook wel "walky talky" genoemd. De officiële US type-aanduiding was SCR-536.

Wireless set 38 Mk.II

Freq. 7,3 - 8,8 MHz, vermogen 0,2 watt
Bereik 2 - 12 km (korte en lange antenne)

Deze set werd door 1 man bediend. Hij werd gedragen met gebruik making van het zgn. "bokketuig". De set hing aan de haken voor de patroontassen op de borst van de man, de batterijen zaten in de broodtas op de rug. De foto toont de bovenzijde van de set. De tekening spreekt verder voor zich.

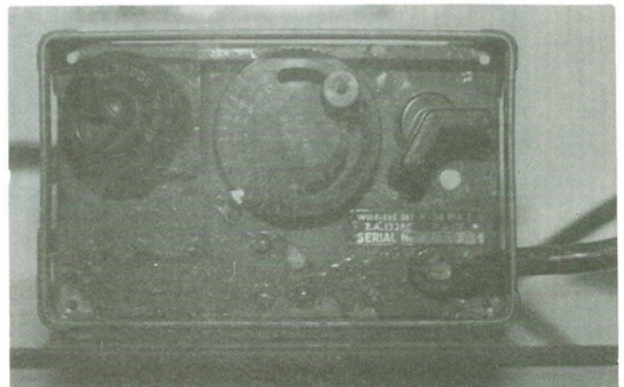
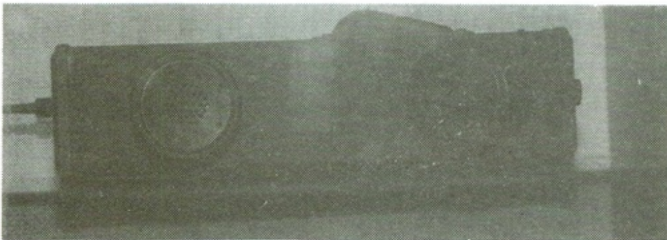

maten in mm !!!

De SCR-536A

Freq. 3,5 - 6 MHz, doch d.m.v. een kristal slechts één frequentie instelbaar. Een persoons bediening, bereik 1,5 - 6 km.

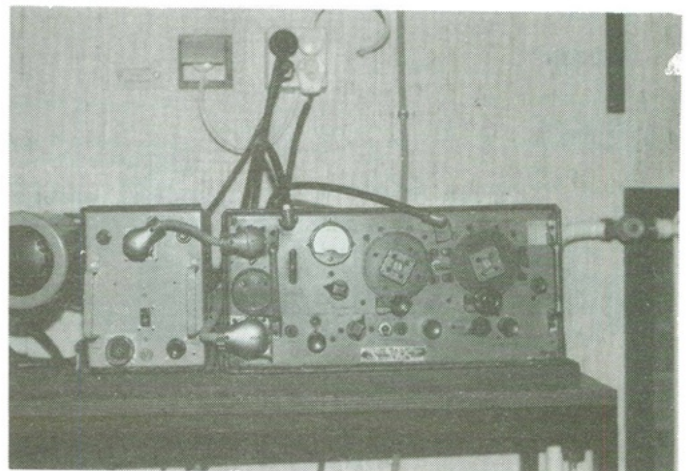
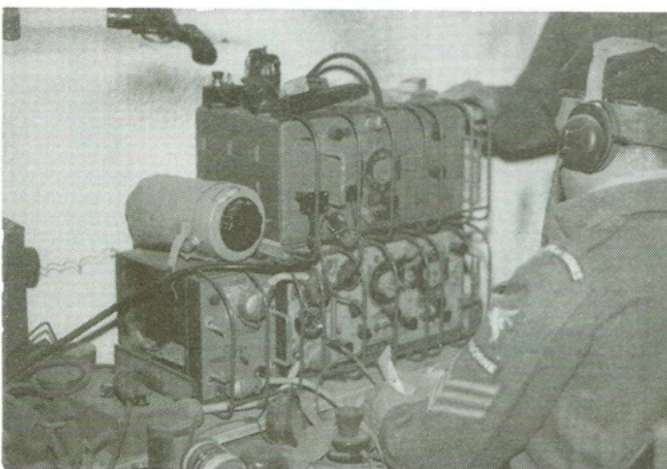
Op de foto is de draagband niet te zien. Afmetingen: vierkant 8 x 8 cm, hoogte 32 cm, antennelengte ca. 80 cm, uitschuifbaar.

NB1: Dit artikel is tot stand gekomen dankzij de goede medewerking van de mensen van het Museum Verbindingsdienst te Ede. Adres: Elias Beekmankazerne, Nieuwe Kazernelaan 10, tel. 08380-81911, tst 1307. Open: donderdag 13.30 tot 16.00 en 19.00 tot 21.00 uur.

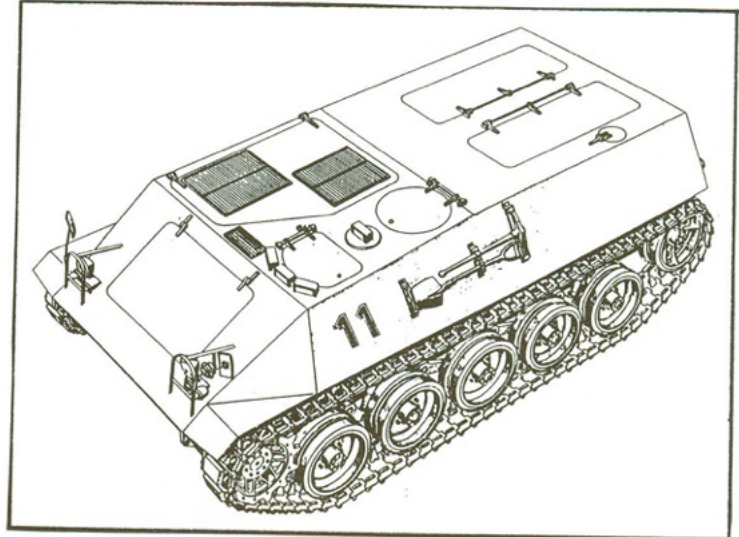
NB2: de foto's op blz. 9 van DE TANK nr. 105 missen een bijschrift. De bovenste foto is Wset 18 Mk.II en de onderste is de niet behandelde Wset 22

NB3: Hieronder twee foto's van 2 Nr.19 sets, n.l. een in de low power uitvoering (R) en een in de high power (L) uitvoering. De extra set bovenop de 19 set is de Amplifier no.2 Mk.III

Technische gegevens:

L, B, H	: 5,05 , 2,53, 1,58 m
gewicht	: 11 ton
bemanning	: 2 + 10
snelheid	: 65 km/uur
actieradius	: 320 km
overschr.vermogen	: 2,00 m
opstapvermogen	: 0,68 m
bodemvrijheid	: 0,435 m
waadvermogen	: 1,20 m
gronddruk	: 0,55 cm ²
klimvermogen	: 60 %
motor	: Chrysler 361B 75M, benzine, 211 pk
bewapening	: 7,62 of 12,7 mm machinegeweer op het dak
pantsering	: max. 14,5 mm, min. 8 mm.

HENSCHEL HWK-11

CRUISERTANK Mk.III en Mk.IV (A13) -vervolg-

De A13 was bewapend met een 2-ponder kanon en een coaxiaal .303 Vickers watergekoeld machinegeweer. De Mk.IVA versie had in plaats van de Vickers een 7,92 mm Besa machinegeweer. Van deze versie werden er ook enkele als close-supporttank uitgerust met een 3,7 inch houwtizer in plaats van het 2-ponder kanon.

De romp was geklonken en had drie compartimenten, voorin het bestuurderscompartiment, in het midden het gevechtscompartiment met daarin de plaats voor de commandant, de schutter en de lader en achterin het motorcompartiment. De Nuffield-Liberty motor was in de lengterichting geplaatst. Hij kon electrisch worden gestart, hoewel er ook een systeem was aangebracht waarbij samengeperste lucht uit een voorraadcilinder rechtstreeks in de motorcilinders werd geperst. Een kleine door de motor aangedreven compressor zorgde ervoor dat deze voorraad samengeperste lucht op peil bleef. Het systeem was echter geen succes omdat de in de hete motor geperste koude lucht soms leidde tot beschadigingen van de zuigers.

De aandrijving ging van de motor naar de versnellingsbak via een meervoudige droge platenkoppeling. Aandrijfassen aan weerszijden van de versnellingsbak brachten de kracht over op de stuur- en remkoppelingen en van daaruit werden met een tandwieloverbrenging de 20-tandige tweerings aandrijfwielen aangedreven. Aan elke zijkant waren vier met rubber beklede loopwielen met een doorsnede van 80 cm. gemonteerd op een sleeparm en onafhankelijk geveerd met een volledig afgesloten spiraalveer en een telescopische schokbreker. De vering was geheel gemonteerd tussen de binnen- en de buitenwand van de romp.

De aanpassing van de A13.Mk.I voertuigen tot de A13.Mk.II standaard omvatte het aanbrengen van extra pantse-

ring:

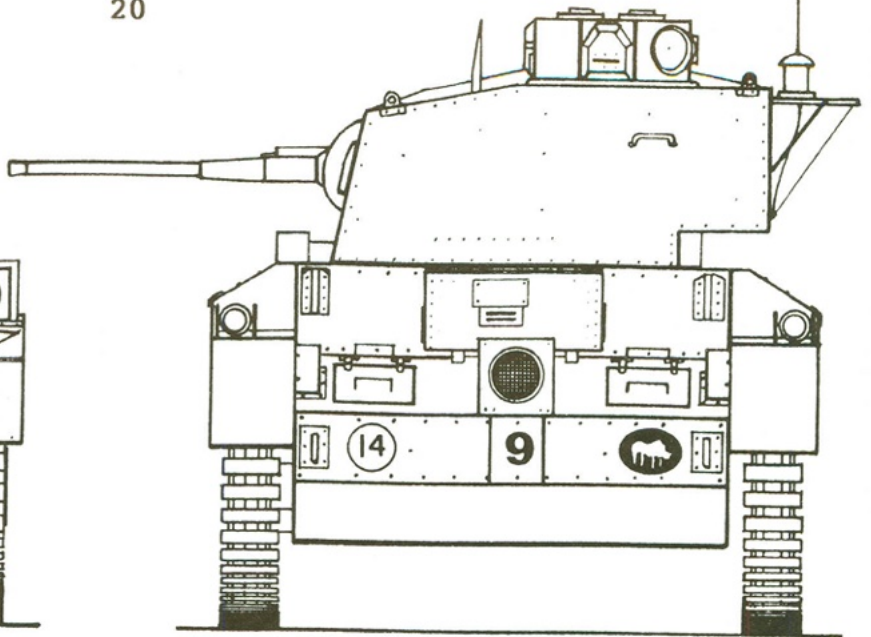
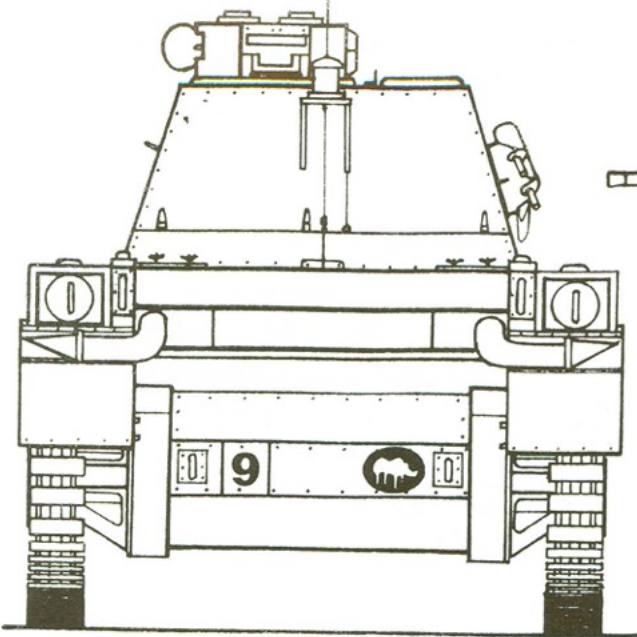
- a: op de neus van de romp;
- b: aan de voorkant van de toren;
- c: in v-vorm aan de zijkanten van de toren;
- d: op het kanonmantel.

De aanpassing van afzonderlijke tanks kon een of meerdere onderdelen omvatten of allemaal. Als ze eenmaal waren uitgevoerd, was het uiterlijk van de tank gelijk geworden aan dat van de Mk.IV versie.

Bij de Mk.IVA versie werden twee nieuwe kanonmantels ingevoerd, latere modellen hadden op de toren een ronde koepel in plaats van het oude achthoekige model.

Cruisers Mk.III en Mk.IV zijn in 1940 in Frankrijk gebruikt door de 1st Armoured Division. In Noord-Afrika gebruikten de 2nd en 7th Armoured Division de Mk.IV. Zover bekend is de Mk.III niet in Noord-Afrika gebruikt. In Frankrijk zorgde de A13 voor een hele reeks van problemen. De Liberty motor had een gemiddelde levensduur van 100 uur; de startmotor sloeg herhaaldelijk vast of brandde geheel door. De hoofdkoppeling slipte veelvuldig als gevolg van oververhitting en de stuurkoppelingen lieten het vaak afweten. Ook hier bleken de rupsbanden absoluut onvoldoende te zijn. Ze slipten door op de natte grond, liepen er vaak af en "vraten" verbindingsspenen. Als ze braken terwijl de tank op snelheid lag, wonden ze zichzelf om de loopwielen of rukten alle spatborden van de zijkant.

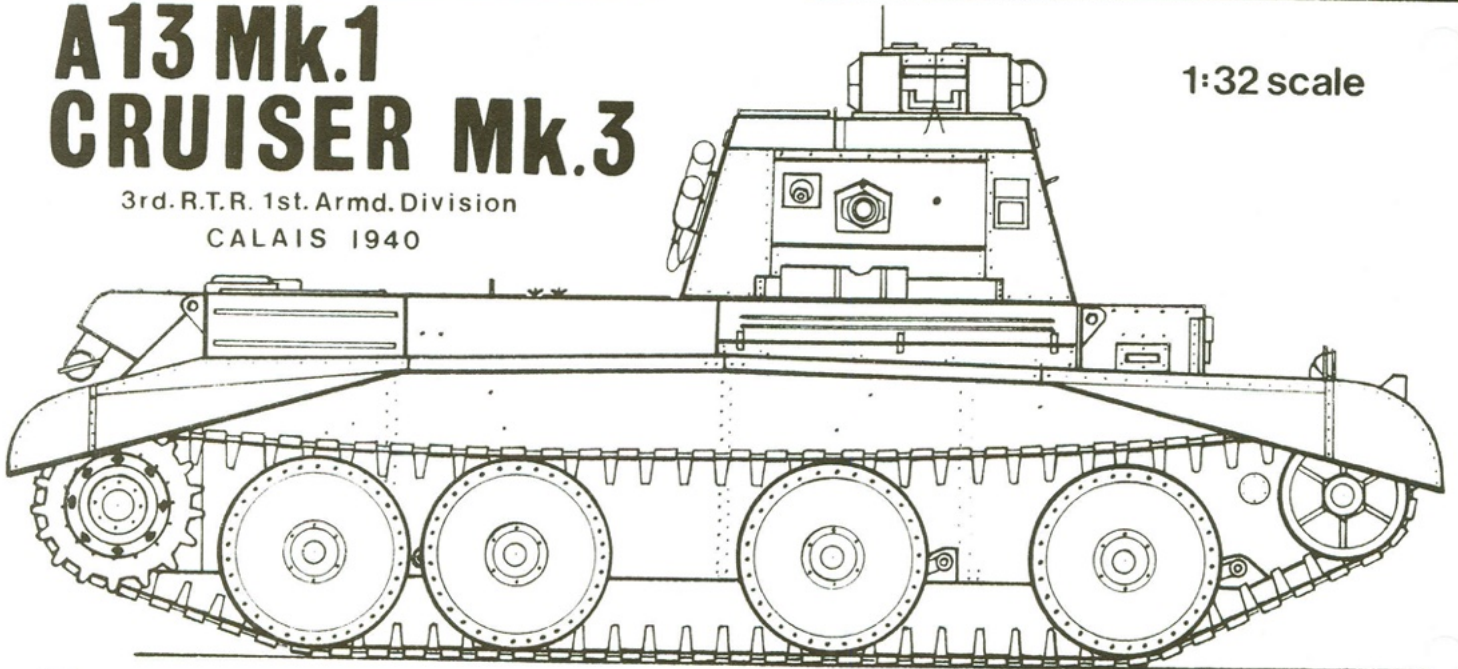
Een heel macabere fout zat in het ontwerp van de koepel van de commandant, een 30 cm hoge "trommel" bovenop de toren. Als de tank met gesloten luiken reed, kon de commandant naar buiten kijken door kijksleuven in deze koepel. Toen echter een A13 een directe treffer op de toren kreeg, werd de complete koepel weggeslagen, waardoor de betreffende commandant werd onthoofd.

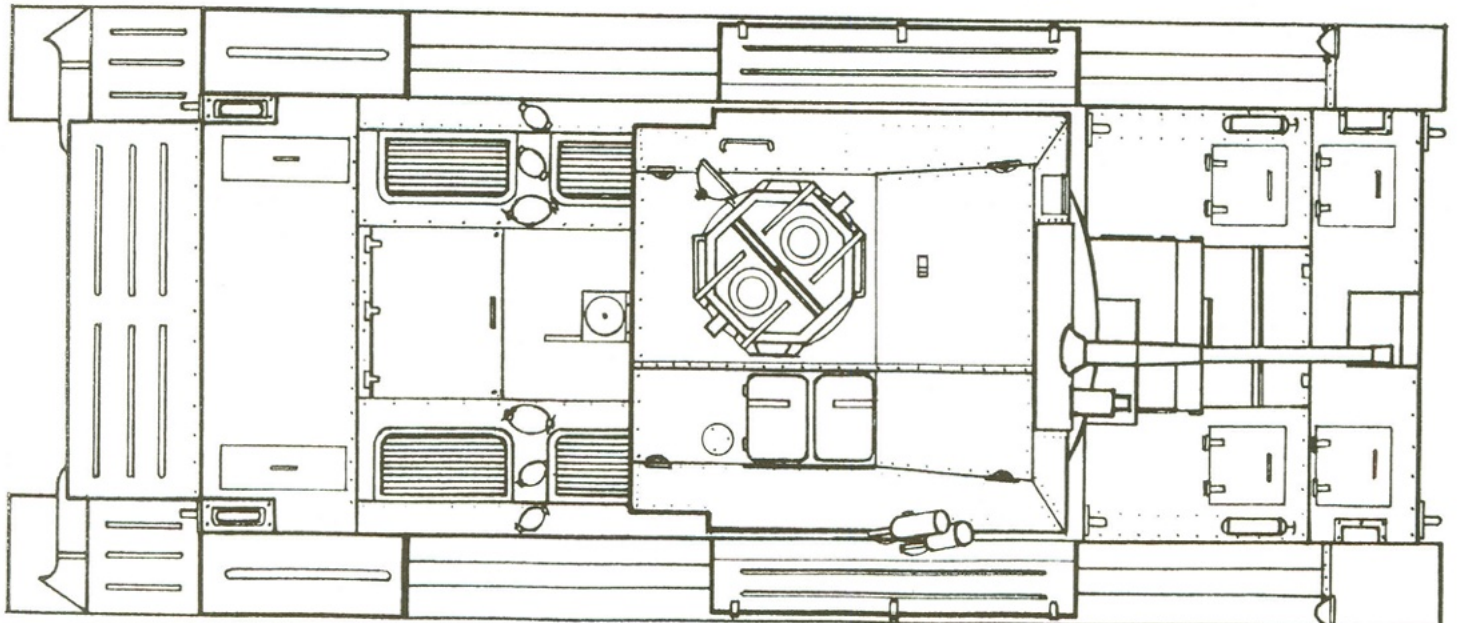
A13 Mk.1 CRUISER Mk.3

3rd. R.T.R. 1st. Armd. Division
CALAIS 1940

1:32 scale

C KEN MUSGRAVE 1982

Het sterkste punt van de tank, zijn snelheid, kon in het vrij dichte landschap slechts zelden worden benut.

Natuurlijk konden niet alle fouten op rekening van de tank worden geschreven. Beter opgeleide bemanningen wisten hoe ze met de tanks moesten omgaan en konden daardoor veel problemen voorkomen of sneller herstellen. Dit bleek overduidelijk in Noord-Afrika. Reeds in augustus 1940, enkele weken na de evacuatie bij Duinkerken, werden 52 cruisertanks (de meeste daarvan A13's) naar het Midden-Oosten gestuurd.

A13's vormden het grootste bestanddeel van de cruiser-tankstrijdmacht. Zijn snelheid kon in de woestijn wel volledig worden uitgebuit, hetgeen vooral gebeurde in de doorbraak naar Beda Fomm.

Minder tevreden was men echter over de rupsbanden, die ook hier te gemakkelijk braken en bovendien te smal waren. De koppeling gaf behoorlijk vaak problemen, evenals de motor, doordat de bovenop het motorblok geplaatste kleppen heel gevoelig waren voor zand en gruis.

Al met al was men echter wel tevreden over de A13, al moet hierbij niet uit het oog worden verloren dat in deze fase van de woestijnoorlog overwinningen werden behaald. Beoordelingen vallen daardoor eerder positief uit dan wanneer nederlagen worden geleden!

Het laatste operationele gebruik was eind 1941, bij de Operatie Battle Axe, toen de 7th Armoured Brigade nog enkele A10 en A13 cruisertanks in haar sterkte had.

Technische gegevens:

Bemanning: 4 (commandant, schutter, lader, bestuurder)

Gewicht (gevechtsklaar)	: 14.200 kg	Topsnelheid	: 50 km/uur
Lengte	: 6,02 m	idem, in terrein	: 38 km/uur
Breedte	: 2,54 m	Actieradius	: 145 km
Hoogte	: 2,59 m	Waadvermogen	: 0,90 m
Breedte rupsbanden	: 0,25 m	Opstapvermogen	: 0,75 m
Pantsering maximaal	: 14(30) mm	Overschrijdingsvermogen	: 2,30 m
idem minimaal	: 14 mm		
Bewapening	: 1 2-ponder kanon 1 .303 Vickers machinegeweer		
Munitievoorraad	: 87 2-ponder granaten 3750 machinegeweerpatronen		

Motor : Nuffield Liberty Mk.I/Mk.II, 12 cilinder, 340 pk, 1500 tpm.

Loopwerk : Christie systeem

Productie : 3 proefmodellen (T2085, T2086, T3642)

65 Mk.III (A13), T4385 t/m T4449

133 Mk.IV (A13.Mk.II), T7061 t/m T7094, T9096 t/m T9159, T18096 t/m T18130

172 Mk.IVA, T7030 t/m T7060, T9160 t/m T9190, T15125 t/m T15294, T18131 t/m T18160

30 close support tanks, nummers niet bekend.

NIEUWE LEDEN

M.H.J.M. van BEEKVELD, [redacted]; A.A. BLOK, [redacted]
 A. van den BOOGAARD, [redacted]; R. BRINK, [redacted]
 [redacted]; A.A. DIJKHUIS, [redacted]; L. FLORENT, [redacted]
 [redacted], België; R. GAVEEL, [redacted]; E.J. KEIZER, [redacted]
 [redacted]; C.F. KOHLER, [redacted]; A.G. KOOPMAN, [redacted]
 [redacted]; K. MARCELIS, [redacted] (jeugdlid); A. MARCHANDISE, [redacted]
 [redacted], België; R.G.C.W. MOOLENAARS, [redacted]; C.Q.J. ONDERWATER,
 [redacted]; J. ONDERWATER, [redacted]; A. van OS, [redacted]
 [redacted]; P.H. PIKET, [redacted]; J.D. RAADGE-
 VER, [redacted]; P. STEENBRUGGE, [redacted]; België; F. TURK,
 [redacted]; E.P.H. v.d. VENNE, [redacted]; M.F.
 WENZEL, [redacted]

Welkom bij TWENOT!

Naast de SdKfz.250 1 t/m 12 (m.u.v 4) en de SdKfz.252 en 253 reden er nog een paar interessante veldconversies rond. De 250 met de PaK.38 is een van de bekendste en ook meest raadselachtige. Het voertuig roept bij mij nog steeds vragen op, zoals verderop in het artikel zal blijken.

Bouwers van dit voertuig in 1:72/76 en vooral 1:35 zullen hun scratchbuild ervaring hard nodig hebben en moeten tevens goed overweg kunnen met geodriehoek, schuifmaat, passer en rekenmachine.

In Modell Fan 2/1985 staat een foto-artikel. De diverse maten van het voertuig kunnen via "hoekverhoudingen" uit de foto's worden berekend/bepaald. *Ik geef dus geen maten.* De tekeningen zijn van deze foto's afgeleid. Gelukkig worden de meeste maten bepaald door de normale maten van het originele voertuig. Zonder de foto's uit het Modell Fan artikel kunt u beter niet aan de bouw beginnen!

De echte SdKfz.250/PaK.38 schijnt nog steeds in een museum in Belgrado te staan. Uit de Modell Fan foto's blijkt dat het voertuig zwaar gehavend is. Voorspatborden ontbreken, evenals een loopwiel, de stoelen van de chauffeur en de bijrijder, het stuurwiel (zie. tek. 1) en de vloer. Ik heb in mijn voertuig twee stoeltjes voor lader en schutter gezet en rechts achterin een paar munitiekisten. Ze zijn op de foto's echter niet te zien!

Het basis voertuig is de SdKfz.250 in de late uitvoering. De achterkant is schuin naar buiten uitgebouwd onder $\pm 65^\circ$ (bepaald van foto's). De rompbeplating is doorgetrokken. De lasnaden zijn op de foto's goed zichtbaar, dus vergeet dit belangrijke detail niet op uw model. Het dak van de chauffeur/bijrijder is (bijna) helemaal weg om de wieg van de PaK.38 vrij te houden.

Nu de inbouw. Net achter de kijkspleet zitten drie grote bouten. Deze zitten in het voertuig vast aan een L-profiel, waartegen weer een schot zit, ook met drie bouten. Bovenaan het schot zit een verstevigingsplaat (tek. 1-2-3). Vanaf de bovenkant van dit schot loopt onder $\pm 45^\circ$ een grote kokerbalk die op de vloer/romp rust via drie aan elkaar gelaste koker-profieltjes, die op de vloer schuin tegen de romp zitten (tek. 1). Aan beide zijden in de romp zit uiteraard zo'n constructie.

Tussen de grote kokerbalken zit de PaK.38 met een gedeelte van de onderaffuit. De originele as wordt gebruikt. De uiteinden met de wielen en de spreidstukken zijn eraf gehaald. Wat overblijft is geschetst op tek. 6 en 7. Op de uiteinden van de as (of pijpstuk) zitten vierkante plaatjes met vier boutgaten. Hiermee zit het pijpstuk tussen de kokerbalken vastgebout (tek. 7)

Literatuur:

- . Modell Fan 1985/2 (foto-artikel)
- . Halbketten Fahrzeuge 1909-1945 (Spielberger)
- . Panzer Jäger (2e band) Podzun Verlag)
- . Airfix Magazine jan. 1973 (schaaltek. PaK.38)
- . Waffen Revue nr. 31

De PaK.38 komt op een dusdanige hoogte dat de loop in horizontale stand net boven het dak uitkomt. De wieg is pre-cies vrij van het dakje (voor zover aanwezig, zie tek. 4).

Op 1/5 van de lengte van het pijpstuk (tek. 5) zit een tweede pijpstukje gelast, loodrecht op het grote pijpstuk en horizontaal (dus evenwijdig met de loop van de PaK.38). De lengte van dit stukje is moeilijk te bepalen (foto's!). Op het uiteinde van het pijpstukje zit een stukje I- of [-balk belast, dat weer in de richting van de kokerbalk loopt. Vanaf de zijkant van dit stukje loopt een plaatstuk naar beneden, naar de binnenzijde van de kokerbalk, waar het vastgelast zit.

Op deze manier ontstaat een driehoeks/vakwerkconstructie, die sterk genoeg is om de terugstoot en het gewicht van de PaK.38 op te vangen.

Het museumvoertuig is overigens gedeeltelijk door z'n onderstel gezakt. Het is dus weer zo'n bekend Duits probleemgeval: inbouwconstructie sterk genoeg, onderstel niet. Verdere voorbeelden: SdKfz.251/22 met PaK.40 en de SdKfz. 234/4 8-Rad met PaK.40. Op de meeste foto's staan deze voertuigen met een doorgezakt onderstel.

Voor de bouw heeft u de bovenkant van een PaK.38 nodig en een gedeelte van de onderaffuit. Bij mijn model moest er een stukje van het PaK schild af om het pijpstuk vrij te houden. Bij een voertuig met een grotere schaalnauwkeurigheid, b.v. 1:35, is dit vermoedelijk niet nodig. In de achterplaat zit alleen de standaard deur en het voertuig heeft een trekhaak. Aan de bestuurderskant zit een opstapbeugel en een handgreep voor de "instap". De voorspatborden zijn er volgens mij gewoon afgerot. Op mijn model zitten ze wel!

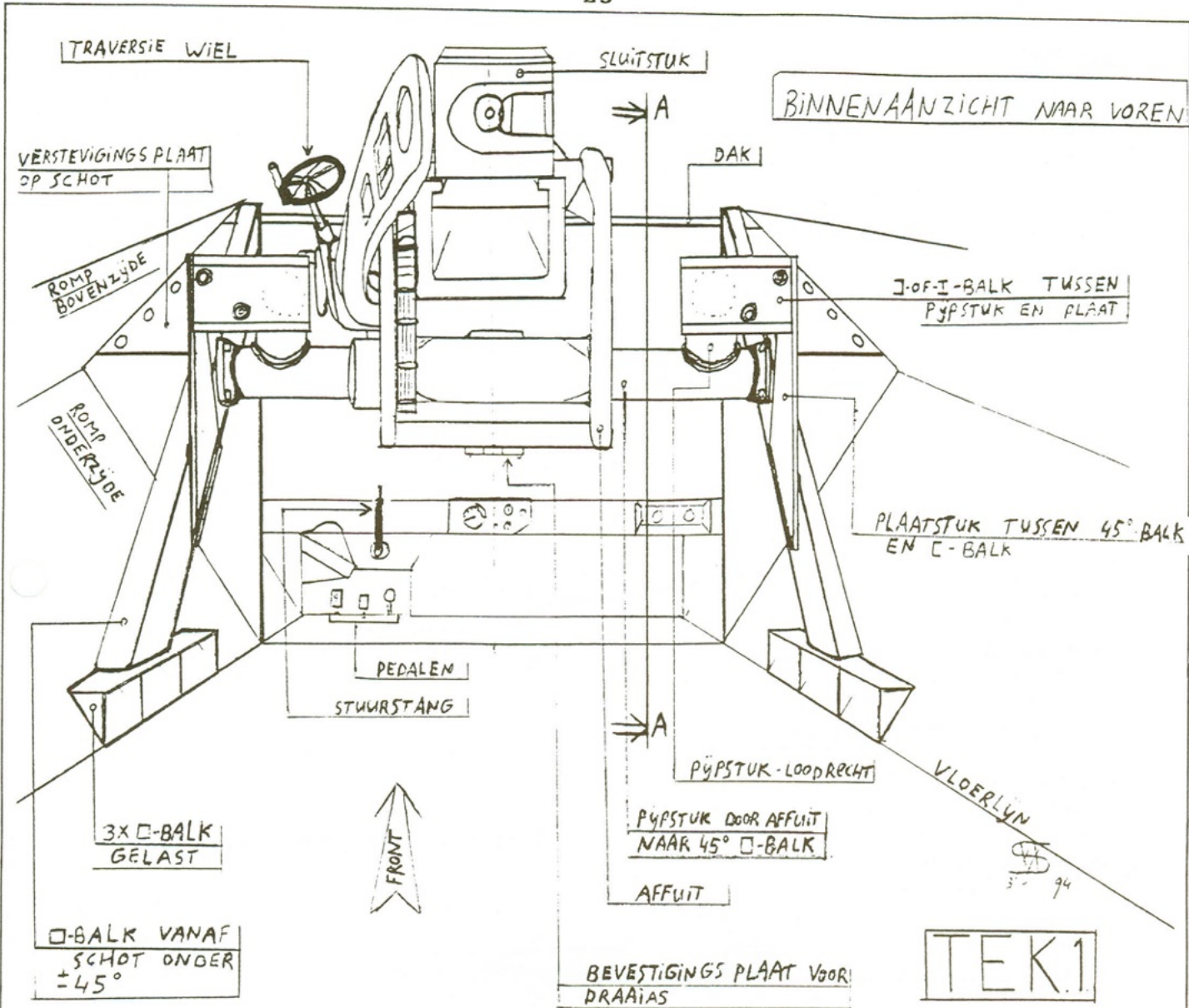
Het voertuig is donkergeel geverfd en heeft geen herkenningstekens. Het op de foto's zichtbare plaatje op de neus is een museumbordje. De ombouw is behoorlijk professioneel uitgevoerd, maar hoeveel er zijn gebouwd??

Succes met bouwen!

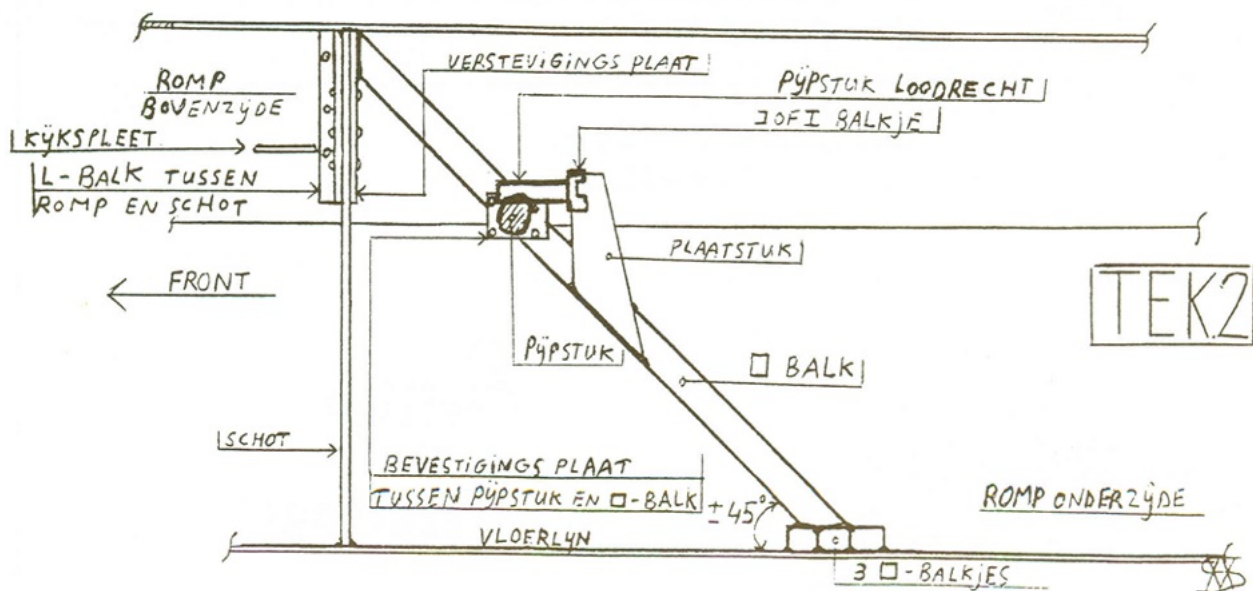
Alfred van Netburg

Met dank aan:

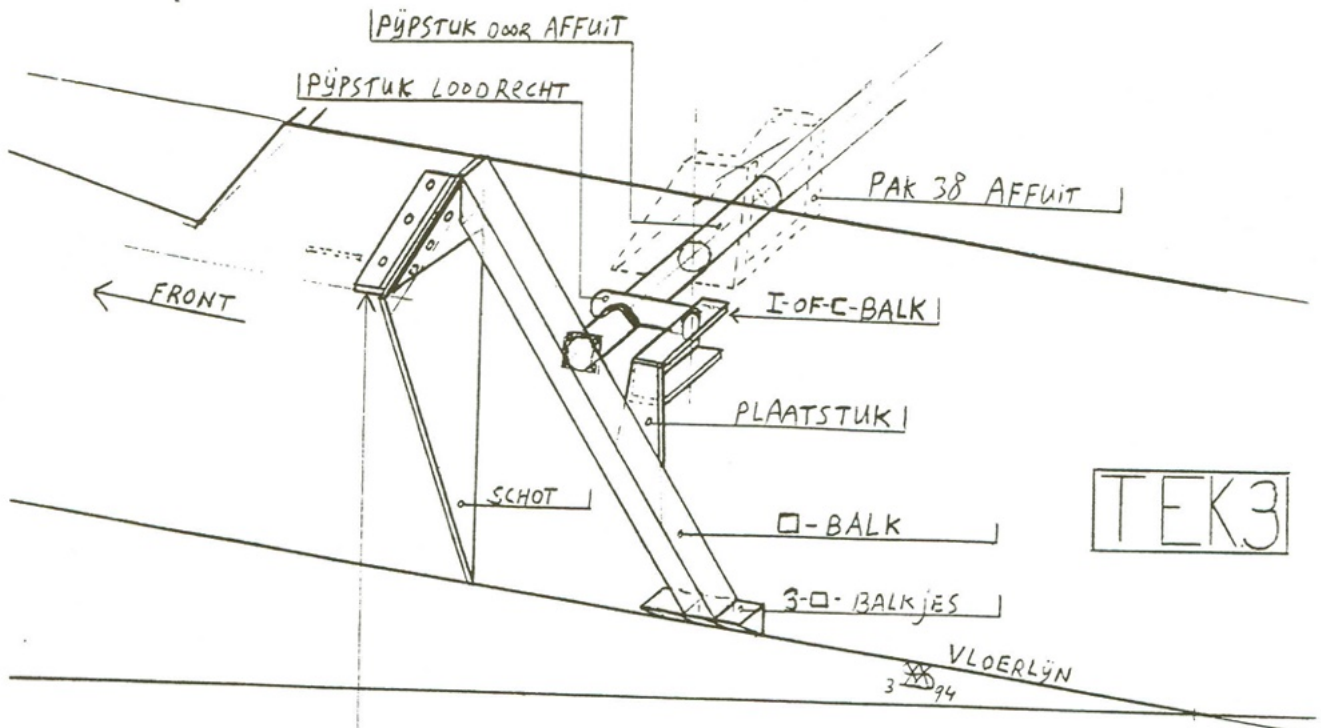
- . Her de Vries (copieën Modell Fan)
- . Henk de Deugd (foto origineel interieur)
- . Frits Weisfelt (onderzoek 5cm PaK.38)

DOORSNEDE A-A

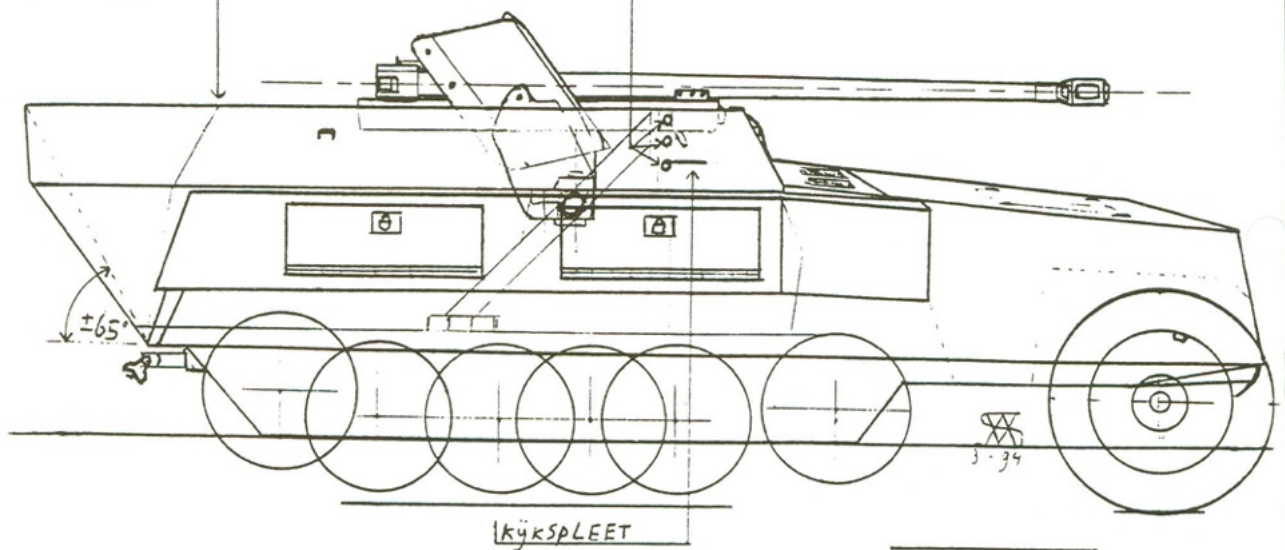
PROJECTIE ZYKANT

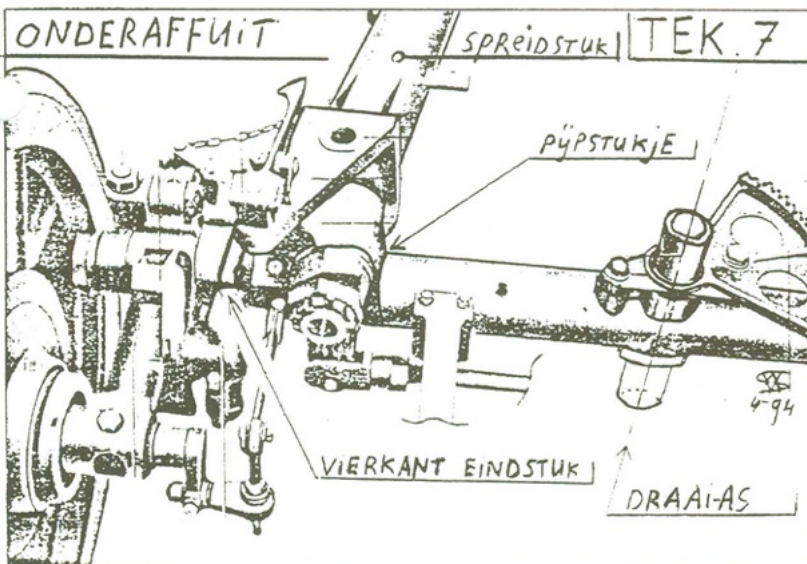
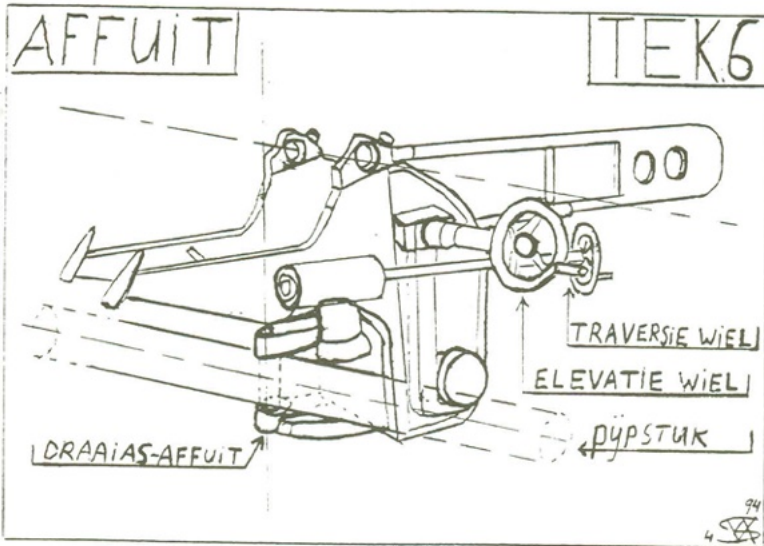
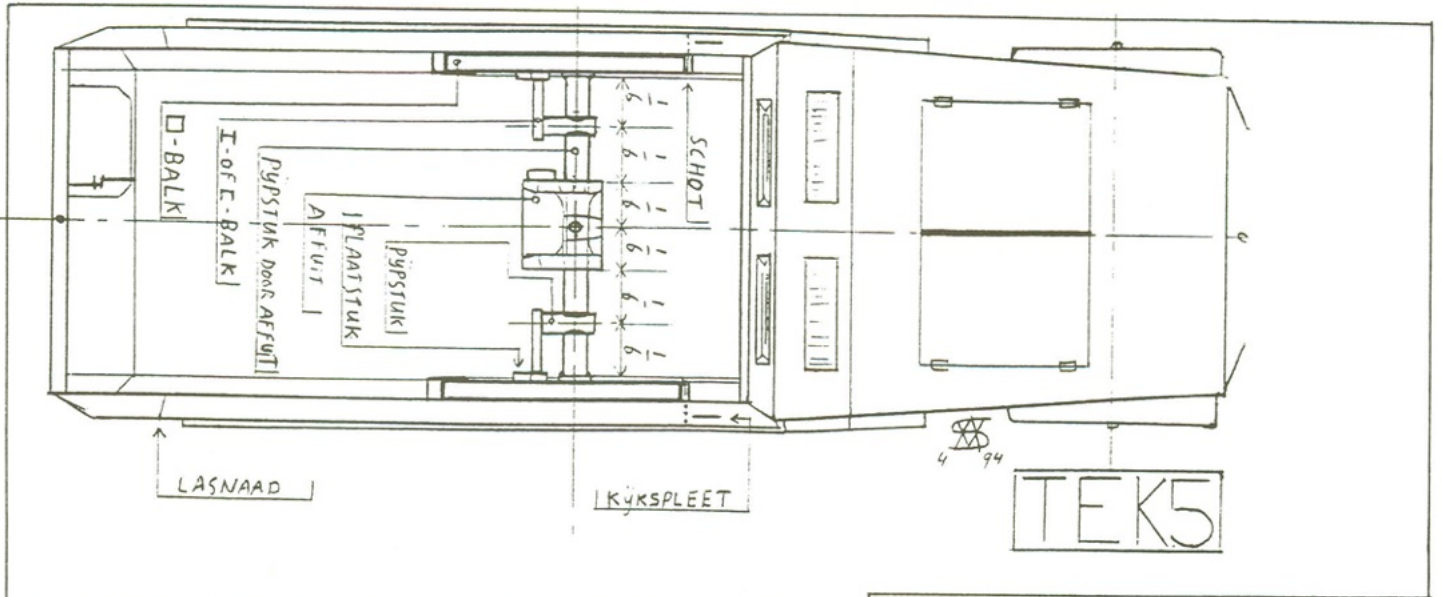
L-BALK MET 3 BOUTEN TUSSEN SCHOT EN BOVENKANT ROMP

LASNAAD ZICHTBAAR

3 BOUTEN VOOR BEVESTIGING SCHOT

Prettige Feestdagen

Voor de inbouw in de 250 halftrack werden de wielen en de spreidstukken er bij de vierkante eindstukken afgeschroefd. Tekening 1, 2 en 3 geven aan hoe en waar het overblijvende gedeelte was ingebouwd.

De M10 in Nederlandse dienst (III)

Naar aanleiding van de artikelen I en II over de M10 tankjager heeft Frits Weisfelt wat naspeuringen gedaan bij de Historische Vereniging van de Artillerie. Dat leverde de volgende gegevens op:

De M10 "Achilles" is bij de KL in dienst geweest bij het **Regiment Veldartillerie "Prins Maurits"**.

De onderdeelnummers waren:

- 171e Afdeling Gemechaniseerde Artillerie. Parate afdeling, gelegerd in Oldenbroek in de jaren 1952 t/m 1954. Een afdeling bestond uit drie batterijen met elk vier stukken.
- 172e en 173e Afdeling Gemechaniseerde Artillerie. De mobilisabele eenheden die met de M10 waren uitgerust.

Frits heeft het onderdeelsschildje van de 171e afdeling in handen gehad, er bestaat nu dus geen enkele twijfel meer!

Rob de Jong
 Herenstraat 74
 2802 KJ Gouda
 Nederland

LANCIER MODELBOUW

SPECIALISTS IN MILITARY MODELS, BOOKS AND FIGURES

RESICAST

35.117	Churchill MK V (compleet model).....f	224,50
35.120	Churchill Mk III 'Dieppe' (compleet model)....f	224,50
35.121	Sherman Duplex Drive Mk I with lowered screen f	219,50

JORDI RUBIO Tank Guns

TG-01	German 3,7 cm KwK L/42 for Pz III Auf. A tm G f	6,50
TG-02	German 5 cm KwK L/42 for Pz III F, G, H, J....f	5,50
TG-03	German 5 cm KwK L/60 for Pz III Ausf. J, L. M f	7,00
TG-04	Soviet 45 mm M32/38 for BT5, BT7, BT8, T26, T50, T35 and BA6/10 f	5,50
TG-05	German 7,5 cm KwK l/48 for Pz IV Ausf. G & J, Stug. IV, Stug III Ausf. F & G.....f	9,50
TG-06	German 8,8 cm KwK 43 L/71 for Tiger II and Jagdpanther.....f	14,00
TG-07	Soviet 76 mm F-34 for T34 1941, T34 1942, KVI f	7,00
TG-08	German 8,8 cm KwK 36 fot Tiger IE, Ferdinand f	11,50
TG-09	Soviet 85 mm D-5T for T34/85 1943, SU85, KV85, Stalin I.....f	8,00
TG-10	German 75 mm KwK L/70 for Panther A, D, G....f	12,50
TG-11	German 15 cm sIG 33 L/11 for Grille with metal parts and fified bore.....f	19,50
TG-12	German 15 cm sFH18 for Hummel with rifled boref	14,50
TG-13	German 2 cm for Flak 30.....f	13,00
TG-14	German 8,8 cm KwK 43 43/2 L/71 for Elephant Tiger II (Porsche), Jagdpanther.....f	13,00
TG-15	British 2 Pounder (early)f	6,50
TG-16	German 3,7 cm SKODA for Pz 38 (t).....f	6,50
TG-17	U.S. 75 mm for Sherman, Lee, Grant.....f	6,50
TG-18	German 8,8 cm and early mantlet for Jagdpanther (with white metal parts.....f	25,00
TG-19	German 8,8 cm KwK L/71 for Nashorn & PAK 43/41f	16,50
TG-20	Soviet 122 mm for Stalin II.....f	t.b.a.
TG-21	German 2 cm KwK 30 for Pz II A/G, SdKfz 222, SdKfz 231/2.....f	13,00
TG-22	German 2 cm KwK 38 for Kfz 140/1, Kfz 234, Kfz 250, Kfz 251, Kfz 221, Kfz 231/232 (8-rad)f	10,00
TG-23	German 2 cm Flak 38.....f	10,00
TG-24	German 12,8 cm Pak 44 L/55 for MAUS, Jagdtiger.....f	16,50
TG-25	German 7,5 cm PAK 40.....f	t.b.a.
TG-26	German 7,5 cm KwK L/70 for Jagdpanzer IV Lang and Panther Ausf. F.....f	t.b.a.

POSTORDERS

Voor postorderbestellingen kunt u ook op
 maandag bij ons terecht tussen 10.00 en
 17.00u

U kunt natuurlijk ook woensdag t/m zaterdag
 uw bestellingen plaatsen!

De postordercatalogus kunt u bestellen door
 f25,00 over te maken op giro 60.81.081 of
 Rabobank 11.69.37.211 t.n.v. R. de Jong

Openingstijden woensdag t/m vrijdag 10.00 - 18.00u

zaterdag 10.00 - 17.00u

donderdag koopavond 19.00 - 21.00u

(31) 1820 - 28185

(31) 1820 - 84290